

Forventningsundersøkelser for Norges Bank

Undersøkelser blant økonomieksperter, parter i arbeidslivet,
næringslivsledere og husholdninger

3. kvartal 2009

02.09.2009

Forord

Perduco utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Økonomer innenfor finansnæringen og akademia, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet på web, det samme gjelder lederne i næringslivet. Husholdningene er derimot intervjuet via telefon.

Forventningsundersøkelsen er hittil gjennomført 31 ganger, og ble første gang gjennomført i februar 2002. Undersøkelsen er tidligere gjennomført av TNS Gallup.

Oslo, august 2009

Ansvarlig for undersøkelsen hos Perduco er:

Roy Eskild Banken

Telefon: 94 78 00 00

E-post: roy.eskild.banken@perduco.no

Innholdsfortegnelse

Forord.....	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Sammendrag.....	3
Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne.....	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene.....	5
Spørreskjema.....	6
Indeks (tabeller og grafer).....	7
Resultater - økonomiekspertene	8
Resultater - partene i arbeidslivet.....	16
Resultater - næringslivslederne	22
Resultater - husholdningene	32
Tekniske kommentarer – økonomene og partene i arbeidslivet.....	39
Tekniske kommentarer - næringslivslederne	40
Tekniske kommentarer - husholdningene	41

Sammendrag

Næringslivslederne tror på bedret lønnsomhet

Perducos forventningsundersøkelse for tredje kvartal 2009 viser at andelen næringslivsledere som tror på bedret lønnsomhet i egen bedrift de neste 12 månedene er økende. 35,0 prosent av næringslivslederne tror at lønnsomheten i egen bedrift blir bedret neste 12 måneder, mens 23,5 prosent tror på en svekkelse. Det betyr at det er 11,5 prosentpoeng flere som tror på bedring enn svekkelse. Dette er en framgang fra andre kvartal hvor det tilsvarende tallet var 1,6 prosentpoeng. Optimismen er betydelig større enn i fjerde kvartal 2008 og første kvartal 2009 hvor nettotallet var negativt med rundt 20 prosentpoeng. Optimismen er også noe større i bedrifter med minst 50 ansatte enn i bedriftene med færre enn 50 ansatte.

Marginal oppjustering av inflasjonsforventningene

I tredje kvartal 2009 oppjusterer økonomieksperter sitt estimat på prisstigningen om 12 måneder fra 1,9 prosent til 2,0 prosent. Partene i arbeidslivet holder sitt estimat på 2,2 prosent prisstigning de neste 12 månedene uendret, mens næringslivslederne justerer opp sitt estimat fra 2,2 prosent i andre kvartal til 2,3 prosent i tredje kvartal. Husholdningene forventer en prisstigning de neste 12 månedene på 3,1 prosent, mot 2,1 prosent i forrige kvartal. Med unntak av husholdningene, oppjusterer alle gruppene sine forventninger til prisstigningen i den kommende toårs perioden. Økonomeksperter forventer en prisstigning de neste to årene på 2,7 prosent, partene i arbeidslivet 2,9 prosent, næringslivslederne 3,5 prosent, mens husholdningene i tredje kvartal forventer en prisstigning på 4,6 prosent om 2-3 år.

Igjen flest som tror på vekst i sysselsettingen

29,9 prosent av næringslivslederne tror at deres bedrift vil ha flere ansatte om 12 måneder, mens 23,6 prosent tror de blir færre ansatte. Det betyr at netto 6,3 prosentpoeng flere tror på en økning enn en nedgang i antall ansatte. I andre kvartal 2009 var det like mange som trodde på oppgang som nedgang, etter at det i de to foregående kvartalene var flest som trodde på nedgang. Optimismen er noe større i bedrifter med færre enn 50 ansatte enn i de større bedriftene.

Om undersøkelsen

Perduco utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og academia, representanter fra partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Denne rapporten med hovedfunnene fra forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på Perducos nettsider (www.perduco.no). Fra 2009 er undersøkelsen blant næringslivslederne utvidet slik at bedrifter med 20 ansatte eller flere er i målgruppen (mot tidligere 50 ansatte eller flere). I tillegg intervjues nå 500 bedriftsledere mot tidligere 300 intervjuer.

Undersøkelsene er gjennomført i tidsrommet fra 12. til 20. august 2009.

Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene

Marginal økning på kort sikt

Økonomenes forventninger til prisstigningen i løpet av de neste 12 månedene steg fra 1,9 prosent i andre kvartal til 2,0 prosent i tredje kvartal 2009. I tredje kvartal 2009 forventer økonomene at den generelle prisstigningen i løpet av de neste 2 årene blir 2,7 prosent. Dette er en økning på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventer høyere årslønnsvekst

Økonomenes forventer høyere årslønnsvekst både i 2009 og 2010. I tredje kvartal 2009 forventer økonomene en årslønnsvekst for 2009 på 3,3 prosent, mot 3,1 prosent i foregående kvartal. Årslønnsveksten for 2010 er i tredje kvartal på 3,5 prosent, mot 3,2 prosent i andre kvartal 2009. Økonomenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten om 5 år er i tredje kvartal uendret på 4,0 prosent

Flere forventer at kronekursen styrkes

Andelen økonomer som forventer styrket kronekurs om 12 måneder har økt fra 68,3 prosent i andre kvartal til 73,7 prosent i tredje kvartal 2009. I tredje kvartal 2009 forventer 15,8 prosent av økonomene at kronekursen vil være uendret om 12 måneder, mens det tilsvarende tallet i forrige kvartal var 24,8 prosent. Gjennomsnittlig forventet styrking av kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) om 12 måneder er 3,4 prosent i tredje kvartal 2009.

Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

Forventningene til lønnsvekst i 2009 fortsatt synkende

Partene i arbeidslivet nedjusterer sin forventning til gjennomsnittlig årslønnsvekst i 2009 fra 3,8 prosent i andre kvartal til 3,7 prosent i tredje kvartal 2009. Det er arbeidsgiverne som nedjusterer sine lønnsforventninger for 2009.

Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

Flere bedrifter med færre ansatte

Andelen næringslivsledere som oppgir at bedriften har færre ansatte enn for 12 måneder siden er fortsatt stigende. I tredje kvartal 2009 oppgir 45,9 prosent av næringslivslederne at de har færre ansatte enn for 12 måneder siden, mens det tilsvarende tallet i andre kvartal var 39,6 prosent. Andelen bedrifter som oppgir å ha færre ansatte enn for 12 måneder siden har steget hvert eneste kvartal siden fjerde kvartal 2007.

Fortsatt nedgang i lønnsomheten, men optimismen er økende

Andelen næringslivslederne som oppgir at lønnsomheten i egen bedrift har blitt svekket i løpet av de siste 12 månedene gikk marginalt ned fra andre til tredje kvartal 2009. Lønnsomhetsindeksen hadde en marginal bedring på 1,4 prosentpoeng i tredje kvartal. Som i forrige kvartal er det fortsatt kun to av ti næringslivsledere som oppgir at lønnsomheten har bedret seg de siste 12 månedene.

Næringslivslederne har derimot i økende grad positive forventninger til lønnsomheten i egen bedrift for de kommende 12 månedene. Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene har gått fra 1,6 poeng i andre kvartal til 11,5 poeng i tredje kvartal. Andelen som tror på bedre lønnsomhet er stigende og andelen som tror på svekket lønnsomhet er synkende.

Venter dyrere innkjøp og bedre utsalgspriser

16,1 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder. Tilsvarende tror 58,5 prosent at de vil øke omtrent like mye, mens 24 prosent tror de vil øke mindre. Sammenlignet med andre kvartal 2009 er det et fall på 17,3 prosentpoeng blant dem som tror at innkjøpsprisene vil øke mindre, mens det er blitt 11,4 prosentpoeng flere som tror at de vil øke like mye og 5,5 prosentpoeng flere som tror de vil øke mer.

14,9 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder. Tilsvarende tror 54 prosent at de vil øke omtrent like mye, mens 28,9 prosent tror de vil øke mindre. Sammenlignet med andre kvartal 2009 er det et fall på 11,7 prosentpoeng blant dem som tror at utsalgsprisene vil øke mindre, mens det er blitt 9,8 prosentpoeng flere som tror at de vil øke like mye og 1,9 prosentpoeng flere som tror de vil øke mer.

Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene

Tre av fire forventer at renten skal øke

Andelen av husholdningene som forventer renteøkning de neste 12 månedene gikk opp fra 32,3 prosent i andre kvartal til 73,3 prosent i tredje kvartal 2009. Andelen som forventer rentefall gikk ned fra 25,5 prosent til 3,7 prosent i samme periode.

Husholdningene forventer høyere generell prisstigning

I tredje kvartal 2009 oppgir husholdningene at de forventer at prisene om kommer til å stige med 3,1 prosent de nærmeste 12 månedene, mens det tilsvarende tallet i andre kvartal var 2,1 prosent. Av de ulike respondentene i forventningsundersøkelsen er det husholdningene som for tiden forventer den største prisveksten i løpet av de neste 12 månedene.

Til økonomiekspertene og partene i arbeidslivet:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2009?
5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2010?
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- 7a) Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?
- 7b) Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (Hvis svart styrket eller svekket i spørsmål 7a)

Til næringslivslederne:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?
2. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?
3. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
4. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
5. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2009?
6. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2010?
7. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 månedene?
8. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?
9. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?
10. Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

Til husholdningene:

- 1a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?
- 1b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?
- 2a. Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, uendret eller lavere enn i dag?
- Hvis høyere: Vil prisene vokse raskere, saktere eller i samme takt som i dag?
- 2b. Hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?
3. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?
4. Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?
5. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Indeks (tabeller og grafer)

Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
- 7a. Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.
- 7b. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

Partene i arbeidslivet

8. Forventet prisstigning om 12 måneder
9. Forventet prisstigning om 2 år
10. Forventet prisstigning om 5 år
11. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
12. Forventet årslønnsvekst for neste år
13. Forventet årslønnsvekst om 5 år

Næringslivslederne

14. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
15. Forventet generell prisstigning om 2 år
16. Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd
17. Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd
18. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
19. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
20. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd
21. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd
22. Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
23. Antatt antall ansatte om 12 mnd

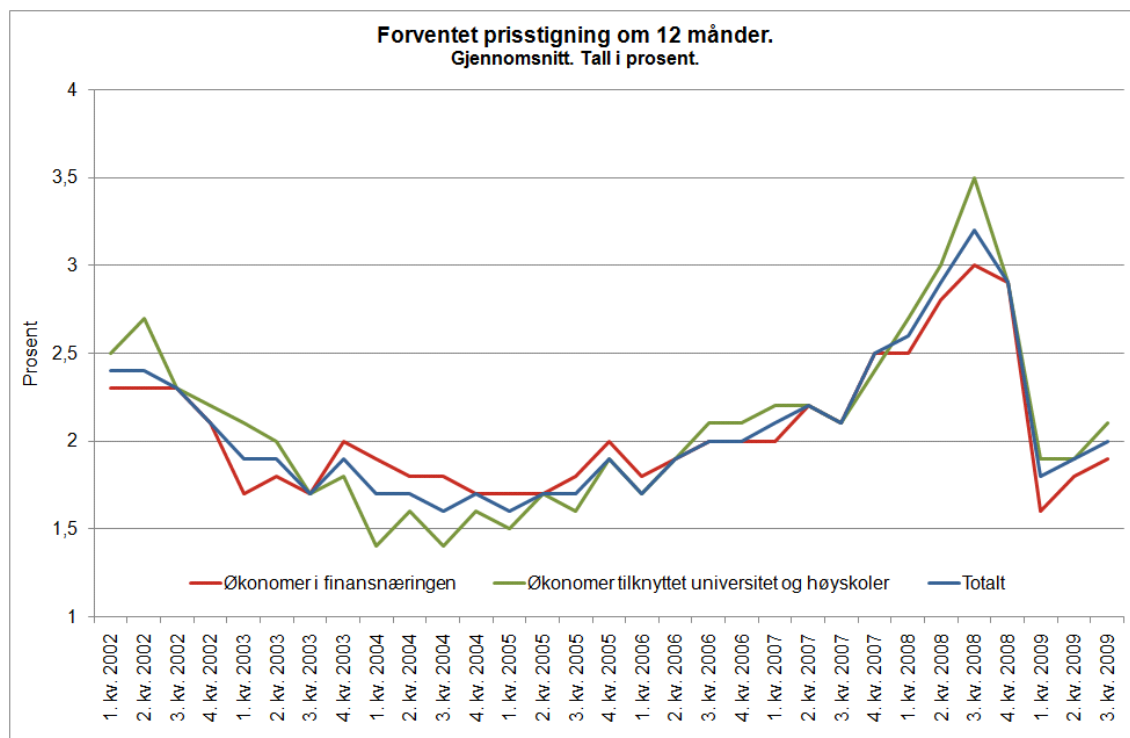
Husholdningene

- 24a. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd
- 24b. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent
- 25a. Forventet prisendring neste 12 mnd
- 25b. Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent
26. Forventet prisvekst om 2-3 år
27. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
28. Forventet renteutvikling neste 12 mnd

Resultater - økonomiekspertene

Indeks 1:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

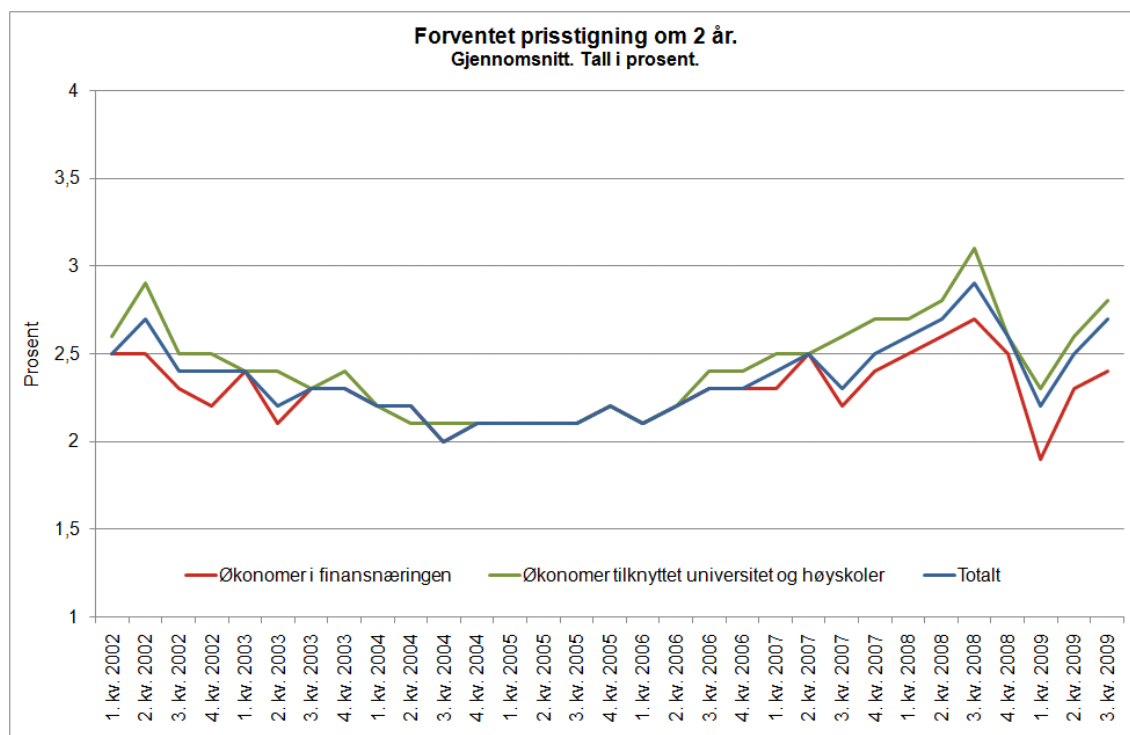

Forventet prisstigning om 12 måneder	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	1,8	1,9
Laveste verdi	0,0	1,0
Høyeste verdi	2,8	3,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	1,9	2,1
Laveste verdi	-1,0	1,0
Høyeste verdi	5,0	4,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	1,9	2,0
Utvalg	108	93

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder var i tredje kvartal 2009 på 2,0 prosent samlet sett mot 1,9 prosent i andre kvartal 2009. Økonomer i finansnæringen økte sine forventninger med 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler økte sine forventninger til prisstigningen om 12 måneder med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Indeks 2:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

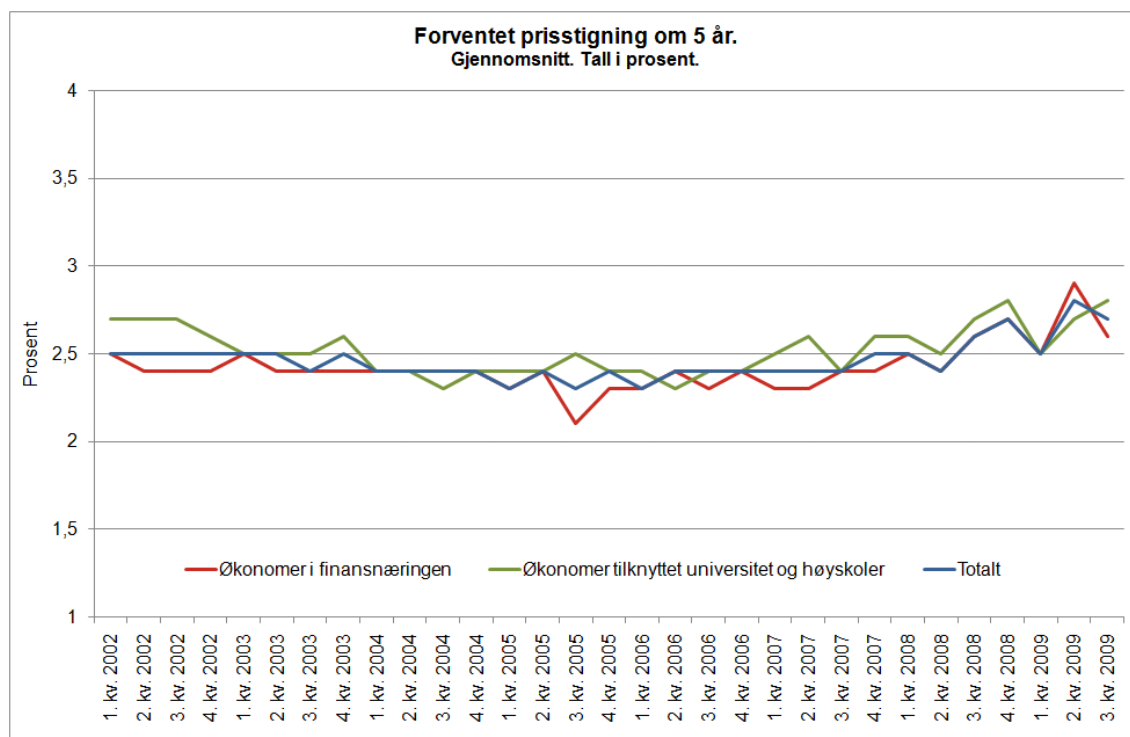

Forventet prisstigning om 2 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,4
Laveste verdi	0,5	1,0
Høyeste verdi	3,0	4,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,8
Laveste verdi	-1,0	1,0
Høyeste verdi	6,0	8,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,7
Utvalg	109	93

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 2 år var i tredje kvartal 2009 på 2,7 prosent mot 2,5 prosent i andre kvartal 2009. Økonomer i finansnæringen økte sitt estimat med 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler økte sitt estimat med 0,2 prosentpoeng fra andre til tredje kvartal 2009.

Indeks 3:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

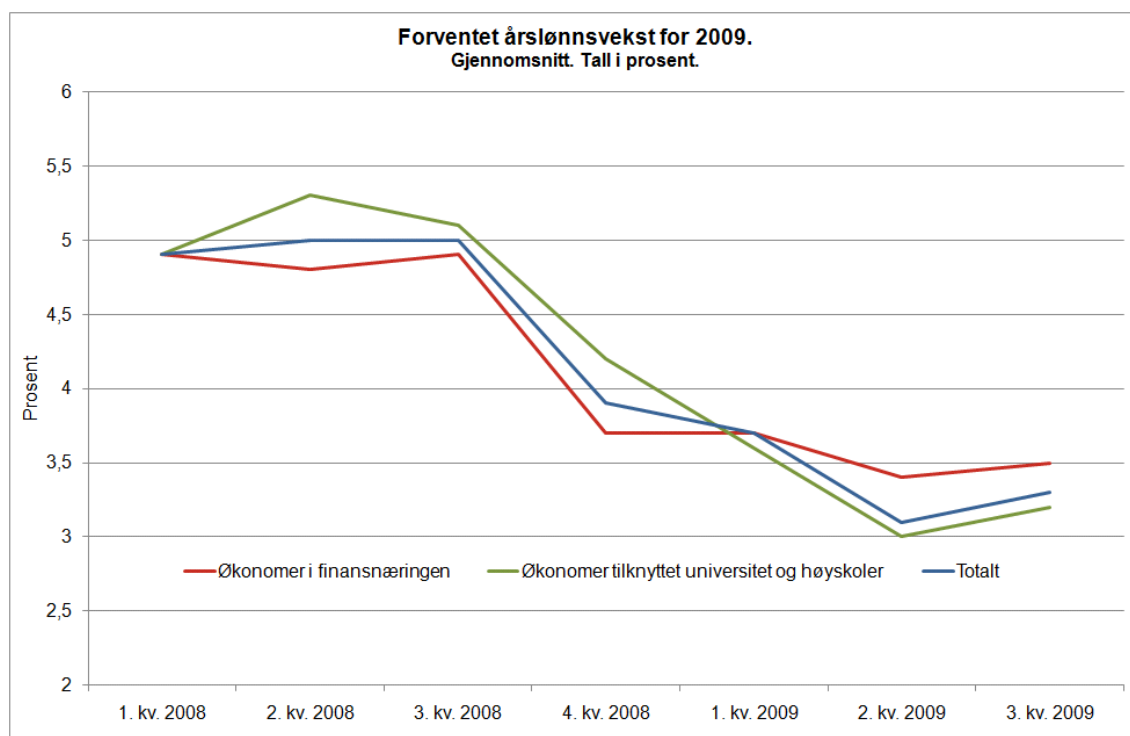

Forventet prisstigning om 5 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,6
Laveste verdi	1,5	1,0
Høyeste verdi	5,0	4,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,8
Laveste verdi	0,0	1,5
Høyeste verdi	5,0	6,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,7
Utvalg	103	87

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 5 år var i tredje kvartal 2009 på 2,7 prosent mot 2,8 prosent i andre kvartal 2009. Økonomer i finansnæringen nedjusterte sitt estimat fra 2,9 til 2,6 prosent, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler oppjusterte sitt estimat fra 2,7 til 2,8 prosent.

Indeks 4:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2009?

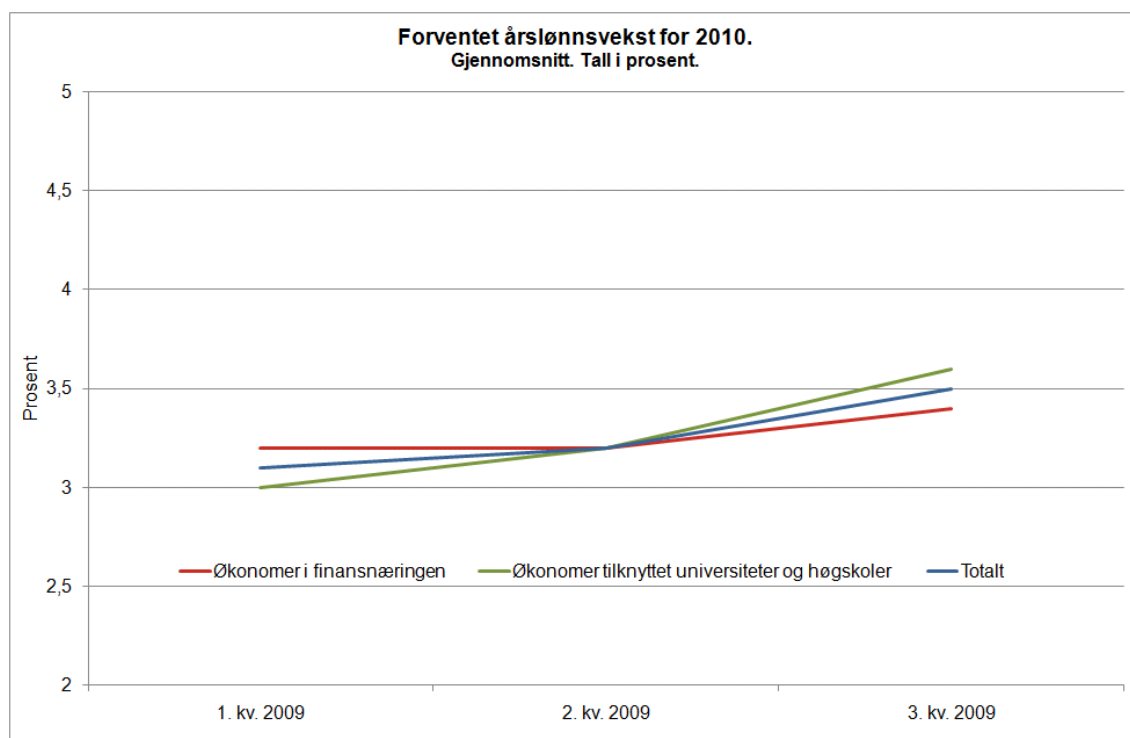

Forventet årslønnsvekst for 2009	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,5
Laveste verdi	1,0	2,0
Høyeste verdi	4,5	4,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,0	3,2
Laveste verdi	0,0	1,0
Høyeste verdi	5,0	6,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,1	3,3
Utvalg	110	93

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2009 gikk opp fra 3,1 prosent i andre kvartal 2009 til 3,3 prosent i tredje kvartal 2009. Økonomer i finansnæringen oppjusterte sine forventninger fra 3,4 prosent i andre kvartal til 3,5 prosent i tredje kvartal 2009, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler økte sitt estimat fra 3,0 til 3,2 prosent i samme periode.

Indeks 5:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2010?

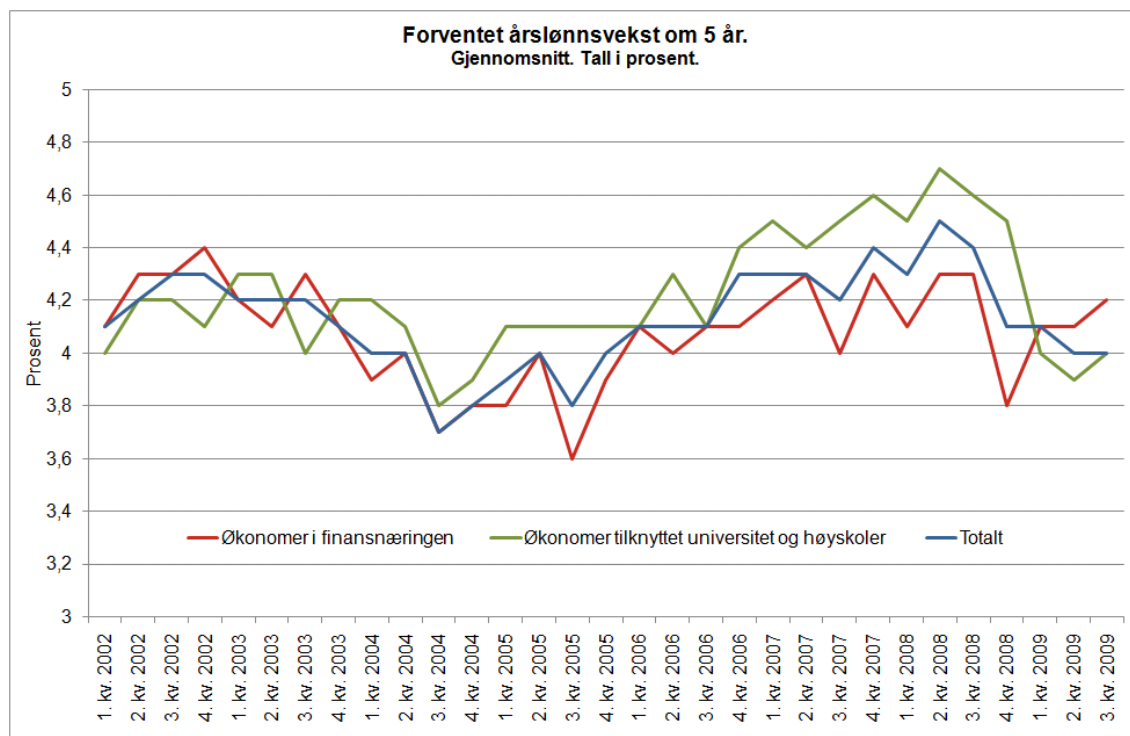

Forventet årslønnsvekst for 2010	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,4
Laveste verdi	2,0	1,0
Høyeste verdi	5,0	4,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,6
Laveste verdi	-1,0	1,5
Høyeste verdi	7,0	7,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,5
Utvalg	110	93

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2010 var i tredje kvartal 2009 på 3,5 prosent, en oppjustering på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen forventer en lønnsvekst på 3,4 prosent, dette er opp 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler forventer en lønnsvekst på 3,6 prosent, en oppjustering på 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 6:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

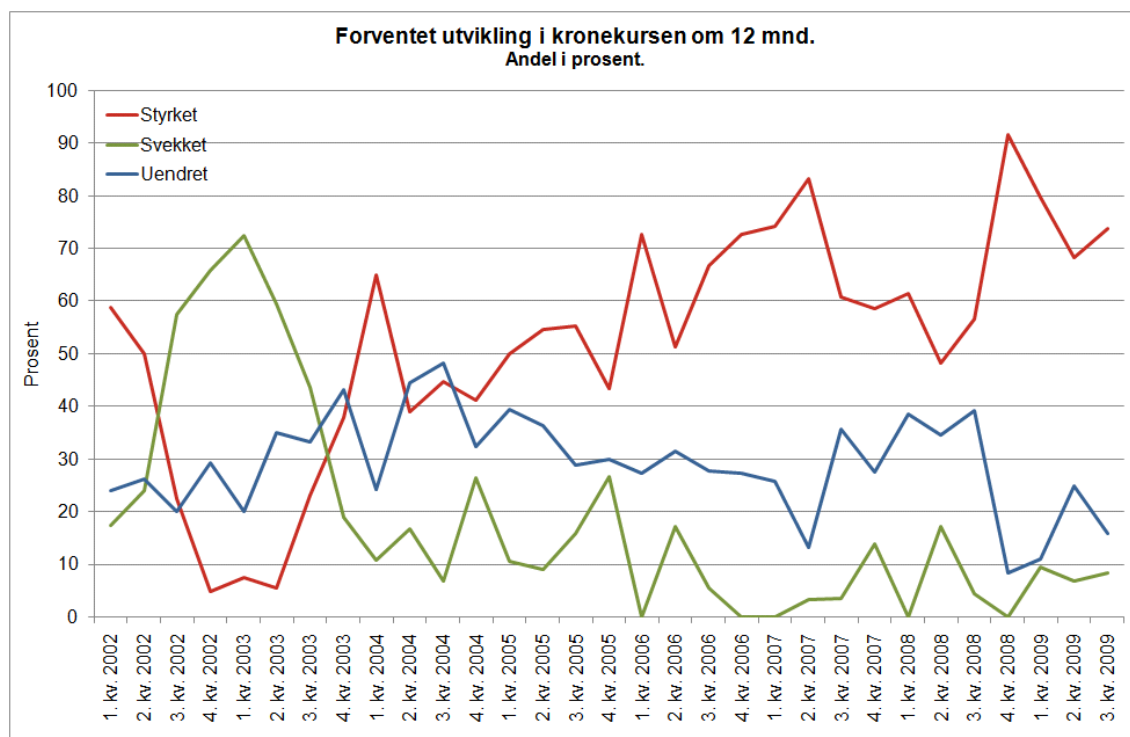

Forventet årslønnsvekst om 5 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	4,1	4,2
Laveste verdi	2,5	2,0
Høyeste verdi	6,0	5,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,0
Laveste verdi	1,0	0,5
Høyeste verdi	8,0	8,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,0
Utvalg	105	90

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var 4,0 prosent i tredje kvartal 2009, dette er uendret fra andre kvartal 2009. Økonomer i finansnæringen forventer at gjennomsnittlig langsiktig årslønnsvekst på 4,2 prosent, en oppjustering på 0,1 prosentpoeng fra andre kvartal 2009. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler økte sitt estimat fra 3,9 prosent i andre kvartal 2009 til 4,0 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 7A:

Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?

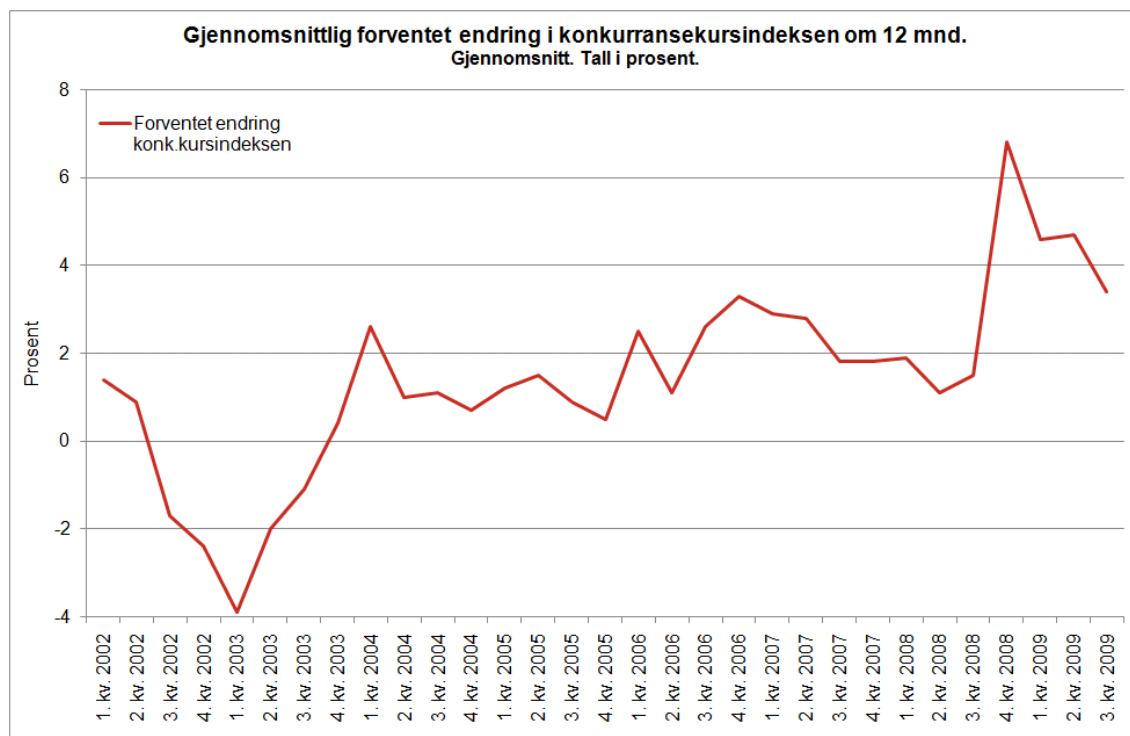

Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Økonomer i finansnæringen		
Styrket	84,0	92,0
Uendret	16,0	0,0
Svekket	0,0	8,0
Økonomer tilknyttet universitet/høgskoler		
Styrket	63,2	67,1
Uendret	27,6	21,4
Svekket	9,2	8,6
Totalt alle økonomer		
Styrket	68,3	73,7
Uendret	24,8	15,8
Svekket	6,9	8,4
Utvalg	101	95

Andelen økonomer som forventer at kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) vil styrkes på ett års sikt gikk i tredje kvartal 2009 opp fra 68,3 til 73,7 prosent. Andelen økonomer som forventer en svekket kronekurs var i tredje kvartal 2009 på 8,4 prosent mot 6,9 prosent i andre kvartal 2009, mens andelen som forventer at kronekursen på ett års sikt vil være uendret gikk ned fra 24,8 prosent til 15,8 prosent.

Indeks 7B:

Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg (Hvis svart styrket/svekket i spørsmål 7A)?

Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

2. kvartal 2009

3. kvartal 2009

Økonomer i finansnæringen

Gjennomsnittlig verdi

5,3

4,6

Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler

Gjennomsnittlig verdi

4,5

3,0

Totalt alle økonomer

Gjennomsnittlig verdi

4,7

3,4

Utvalg

100

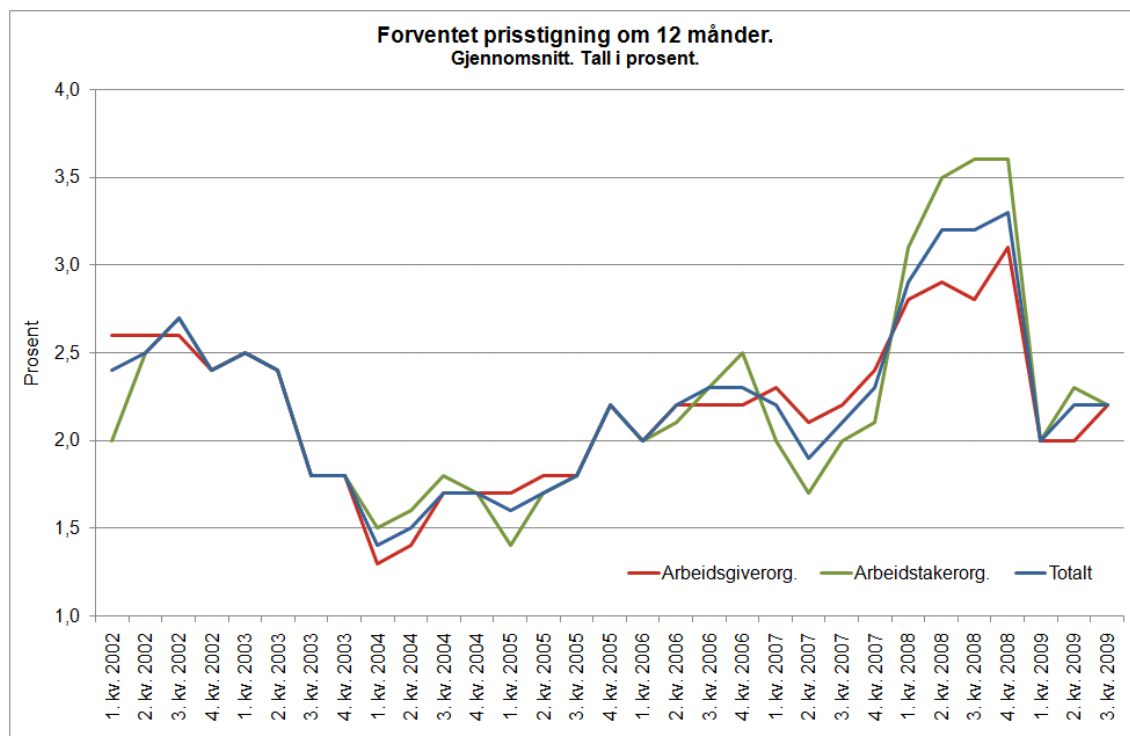
87

I tredje kvartal 2009 forventet det samlede utvalget av økonomer at kronekursen skal styrke seg med 3,4 prosent på 12 måneders sikt. Dette var en nedjustering på 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Resultater - partene i arbeidslivet

Indeks 8:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

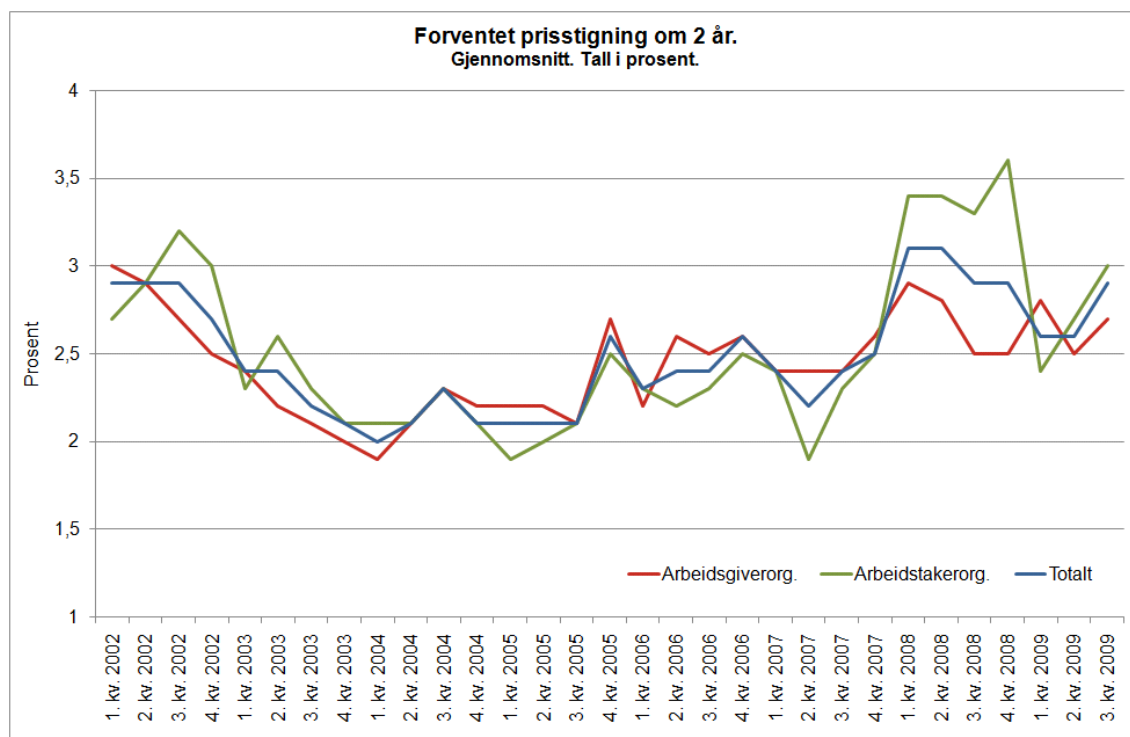

Forventet prisstigning om 12 måneder	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,0	2,2
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	3,0	3,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,2
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	4,0	3,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,2
Utvalg	26	28

Blant arbeidslivsorganisasjonene var forventet prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent i tredje kvartal 2009, dette var uendret siden andre kvartal 2009. Forventet prisstigning blant arbeidsgiverorganisasjonene var i tredje kvartal 2009 på 2,2 prosent, opp 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens den blant arbeidstakerorganisasjonene gikk ned fra 2,3 til 2,2 prosent.

Indeks 9:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

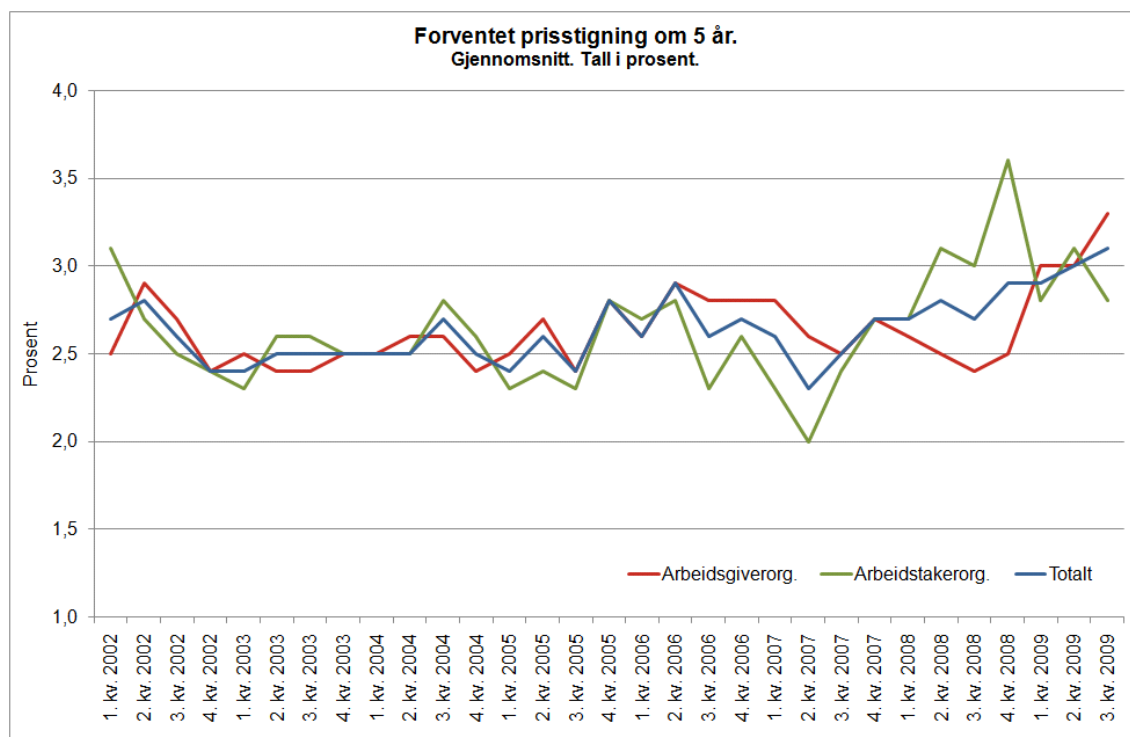

Forventet prisstigning om 2 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,7
Laveste verdi	1,0	1,5
Høyeste verdi	6,0	5,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	3,0
Laveste verdi	1,0	2,0
Høyeste verdi	6,0	7,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,9
Utvalg	26	27

Forventet prisvekst om to år var blant partene i arbeidslivet 2,9 prosent i tredje kvartal 2009, dette er opp 0,3 prosentpoeng fra andre kvartal 2009. Arbeidsgiverorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,5 til 2,7 prosent i tredje kvartal 2009, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,7 til 3,0 prosent.

Indeks 10:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

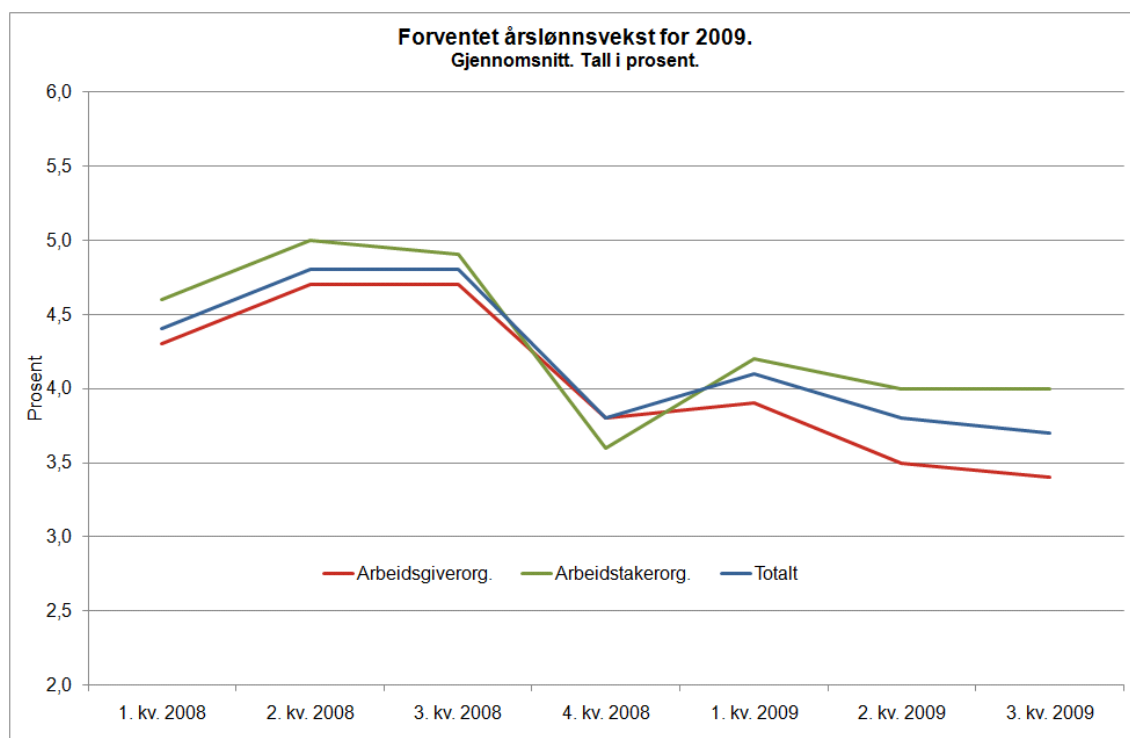

Forventet prisstigning om 5 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,0	3,3
Laveste verdi	1,5	1,5
Høyeste verdi	6,0	8,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,1	2,8
Laveste verdi	1,8	2,0
Høyeste verdi	6,0	4,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	3,0	3,1
Utvalg	26	27

Forventet prisstigningen om 5 år var blant partene i arbeidslivet var 3,1 prosent i tredje kvartal 2009, en oppjustering fra 3,0 prosent i andre kvartal 2009. Estimater fra arbeidsgiverorganisasjonene var opp 0,3 prosentpoeng til 3,3 prosent i tredje kvartal 2009, mens arbeidstakerorganisasjonene nedjusterte sitt estimat fra 3,1 prosent til 2,8 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 11:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2009?

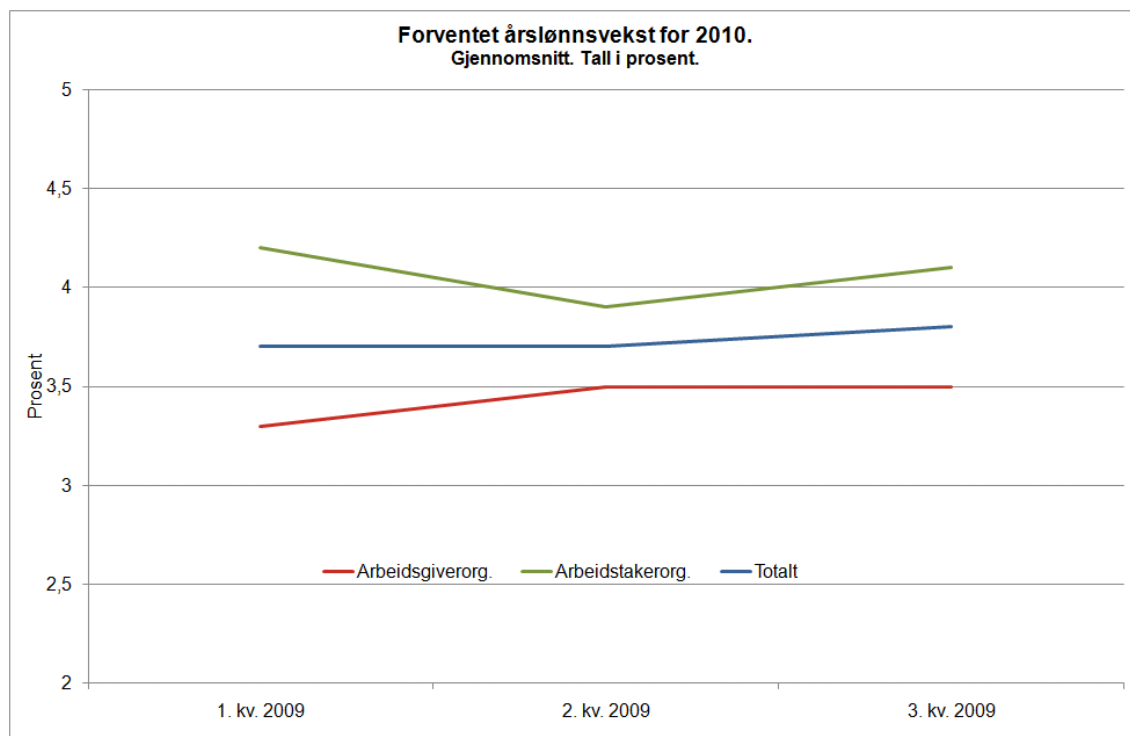

Forventet årslønnsvekst for 2009	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,4
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	4,5	4,3
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,0
Laveste verdi	2,0	2,9
Høyeste verdi	5,0	5,0
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,7
Utvalg	26	28

Forventet årslønnsvekst for 2009 gikk ned blant partene i arbeidslivet fra 3,8 prosent i andre kvartal 2009 til 3,7 prosent i tredje kvartal 2009. Arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterte sitt estimat fra 3,5 til 3,4 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene sitt estimat var uendret på 4,0 prosent.

Indeks 12:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2010?

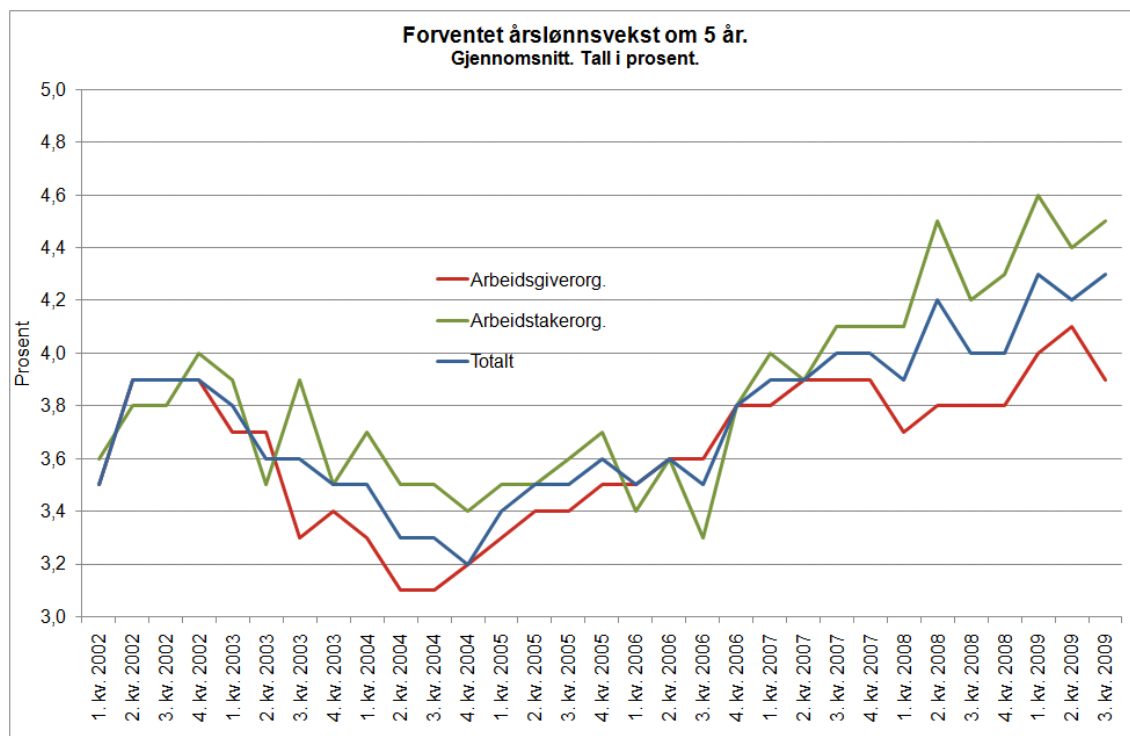

Forventet årslønnsvekst for 2010	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,5
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	5,0	4,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,1
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	5,5	6,0
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	3,7	3,8
Utvalg	26	28

Forventet årslønnsvekst for 2010 blant partene i arbeidslivet var 3,8 prosent i tredje kvartal 2009, en oppjustering på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonenes estimat var på 3,5 prosent, dette var uendret fra forrige kvartal, mens arbeidstakerorganisasjonene sitt estimat var på 4,1 prosent, en oppjustering på 0,2 prosentpoeng.

Indeks 13:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

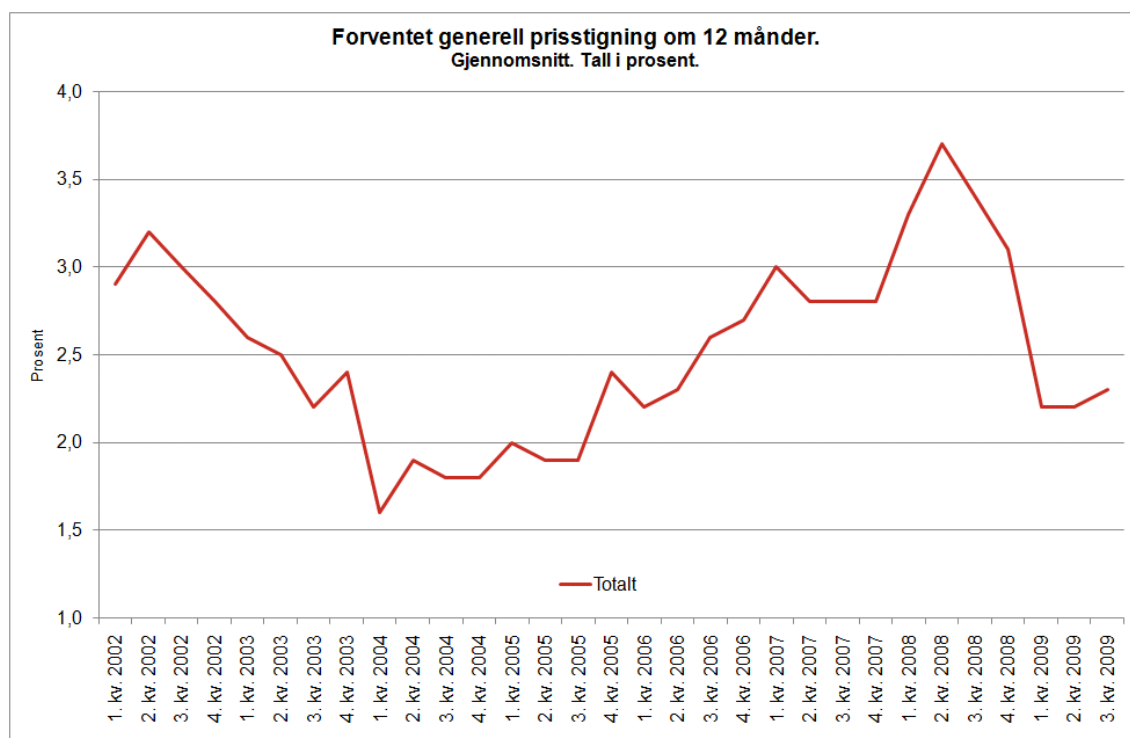
Forventet årslønnsvekst om 5 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,1	3,9
Laveste verdi	2,0	1,5
Høyeste verdi	5,0	6,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,4	4,5
Laveste verdi	3,0	2,0
Høyeste verdi	6,0	6,0
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	4,2	4,3
Utvalg	26	28

Arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var i tredje kvartal 2009 på 4,3 prosent, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterte sitt estimat med 0,2 prosentpoeng til 3,9 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 4,4 til 4,5 prosent.

Resultater - næringslivslederne

Indeks 14:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

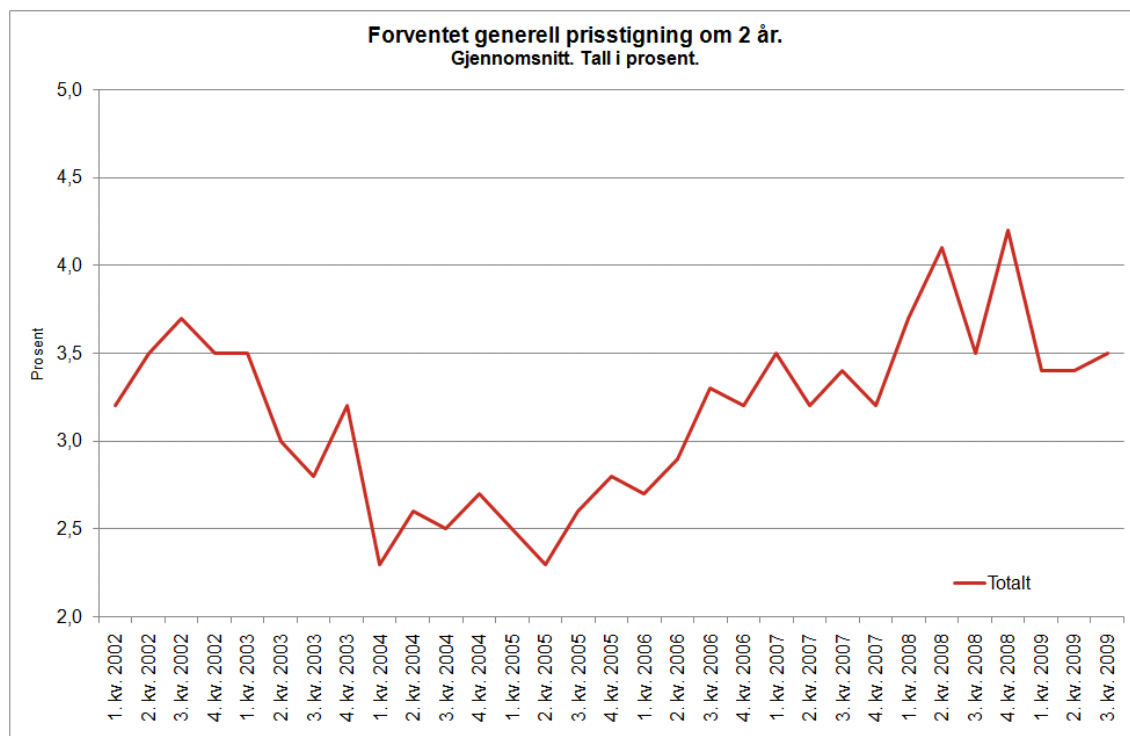

Forventet generell prisstigning om 12 mnd	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,3
Laveste verdi	0,0	-3,0
Høyeste verdi	8,0	7,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,2
Laveste verdi	-2,5	-0,2
Høyeste verdi	8,0	5,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,3
Utvalg	453	459

Næringslivslederne oppjusterte sitt estimat om forventet prisstigning om 12 måneder fra 2,2 prosent til 2,3 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 15:

Hva tror du prisstigningen er om 2 år?

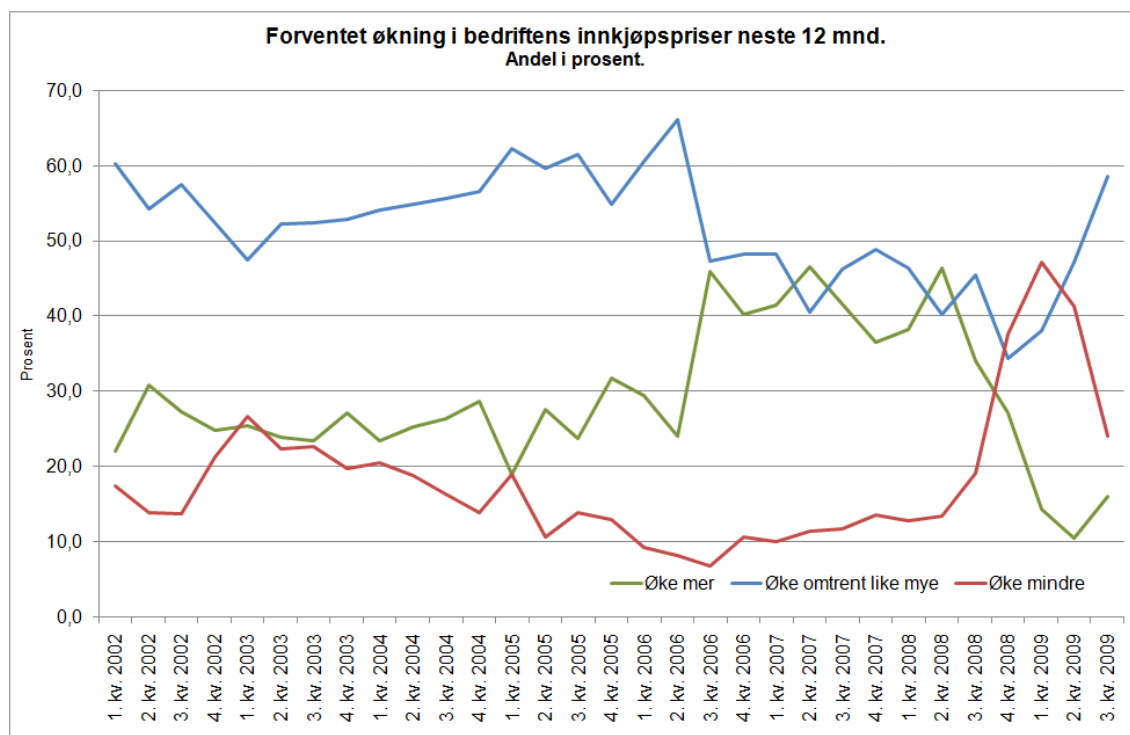

Forventet generell prisstigning om 2 år	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,5
Laveste verdi	-2,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,3
Laveste verdi	0,0	0,3
Høyeste verdi	8,0	9,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,5
Utvalg	447	437

Forventet prisstigning om 2 år var i tredje kvartal 2009 på 3,5 prosent. Næringslivslederne oppjusterte sitt estimat om forventet prisstigning om 2 år med 0,1 prosentpoeng fra andre kvartal til tredje kvartal 2009.

Indeks 16:

Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

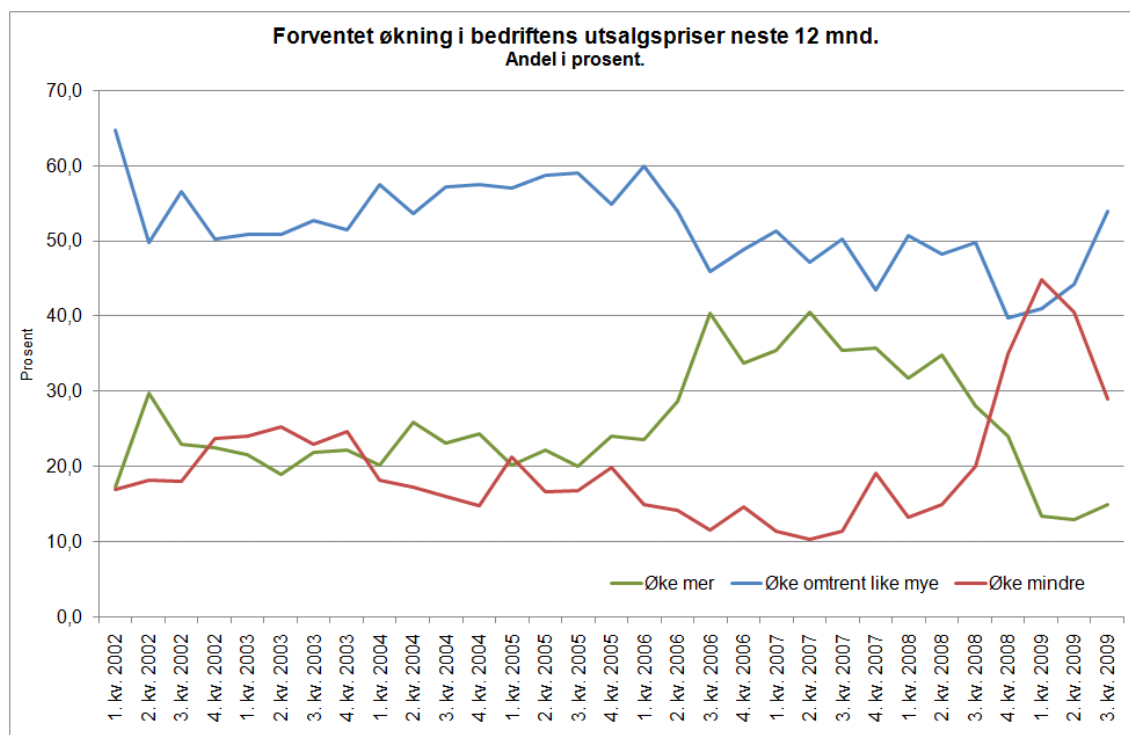
Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser
neste 12 mnd

	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Øke mer	11,4	17,4
Øke omtrent like mye	50,7	61,1
Øke mindre	37,9	20,4
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Øke mer	8,9	14,0
Øke omtrent like mye	41,7	53,9
Øke mindre	48,3	30,3
Næringslivsledere totalt		
Øke mer	10,5	16,1
Øke omtrent like mye	47,1	58,5
Øke mindre	41,3	24,0
Utvalg	555	538

Andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisene vil øke mer de neste 12 måneder gikk opp fra 10,5 prosent i andre kvartal til 16,1 prosent i tredje kvartal 2009. Andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre gikk ned fra 41,3 til 24,0 prosent, mens andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke omtrent like mye gikk opp fra 47,1 prosent i andre kvartal til 58,5 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 17:

Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

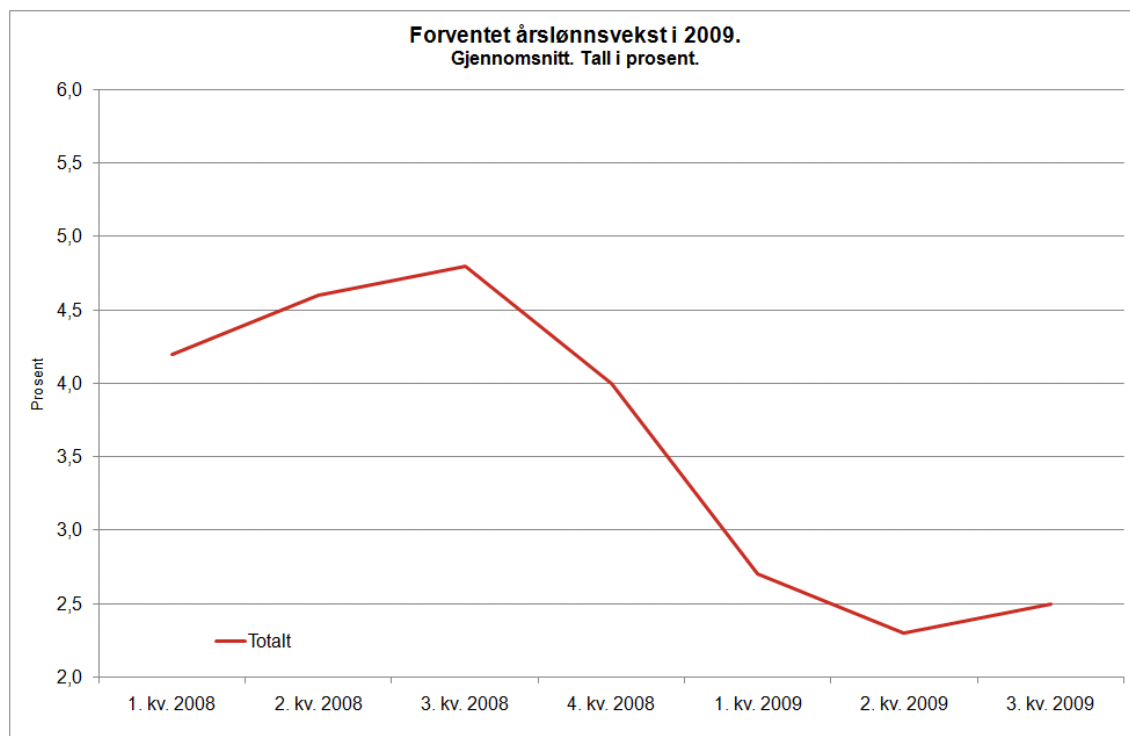
Forventet økning i bedriftens utsalgspriser
neste 12 mnd

	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Øke mer	15,0	15,4
Øke omtrent like mye	45,2	55,6
Øke mindre	39,0	27,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Øke mer	9,4	14,0
Øke omtrent like mye	42,8	50,3
Øke mindre	45,0	33,5
Næringslivsledere totalt		
Øke mer	13,0	14,9
Øke omtrent like mye	44,2	54,0
Øke mindre	40,6	28,9
Utvalg	555	538

Andelen næringslivsledere som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 måneder gikk opp fra 13,0 prosent i andre kvartal til 14,9 prosent i tredje kvartal 2009. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre gikk ned fra 40,6 til 28,9 prosent, mens andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye gikk opp fra 44,2 til 54,0 prosent.

Indeks 18:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2009?

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2009	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,6
Laveste verdi	-2,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,4
Laveste verdi	0,0	-1,0
Høyeste verdi	8,0	6,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,5
Utvalg	520	526

Næringslivslederne oppjusterte sitt estimat for lønnsvekst i egen bedrift for 2009 fra 2,3 prosent i andre kvartal til 2,5 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 19:

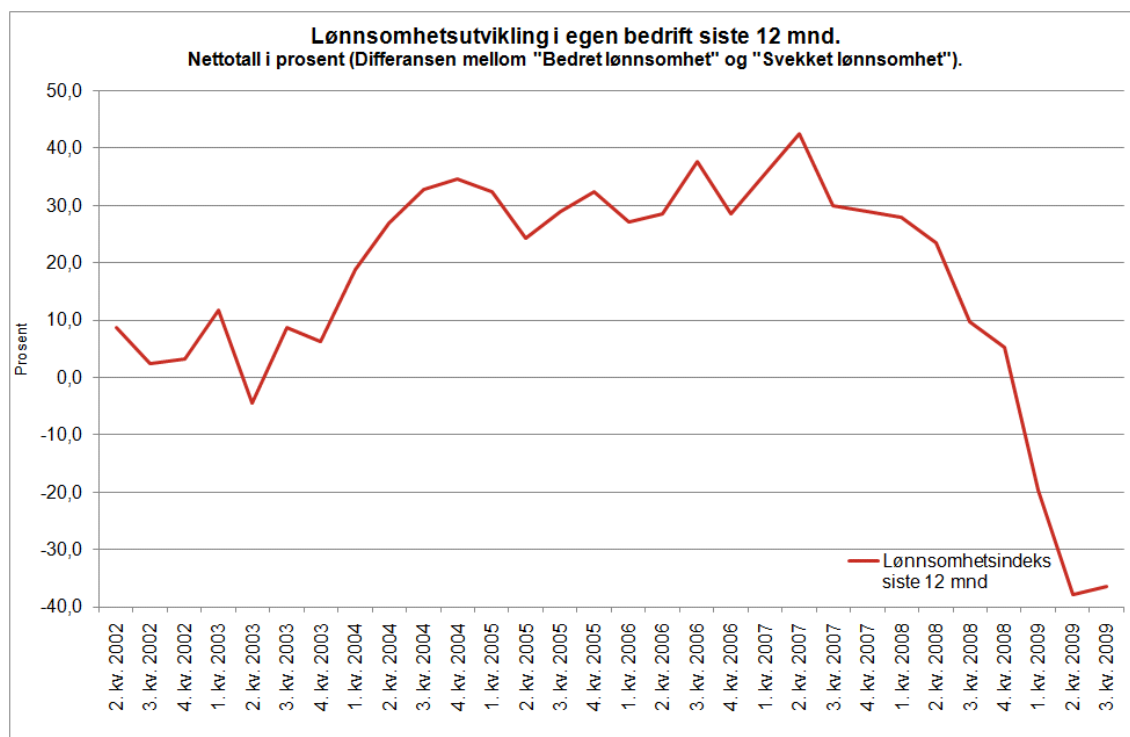
Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2010?

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2010	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,3	3,5
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,1	3,4
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	8,0	7,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,4
Utvalg	493	503

Næringslivslederne oppjusterte sitt estimat for lønnsvekst i egen bedrift for 2010 fra 3,2 prosent i andre kvartal til 3,4 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 20:

Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?

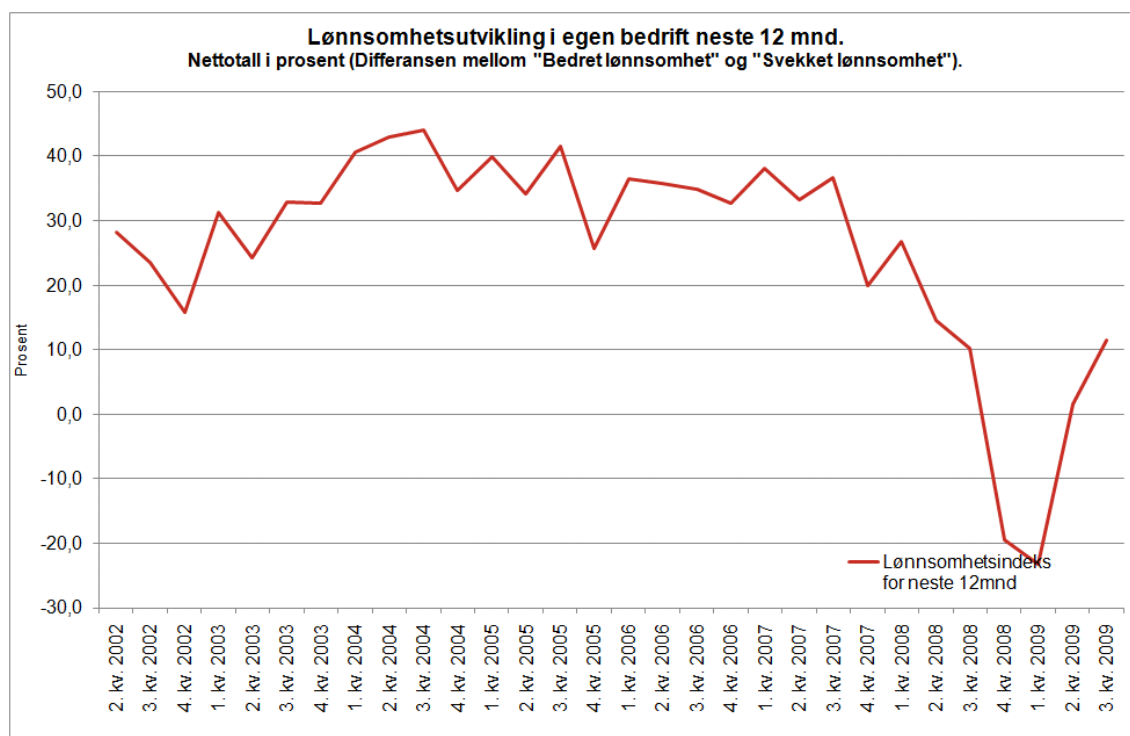

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Bedret lønnsomhet	24,5	19,9
Uendret lønnsomhet	15,8	20,8
Svekket lønnsomhet	58,4	59,3
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	-33,9	-39,4
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Bedret lønnsomhet	14,0	22,9
Uendret lønnsomhet	24,6	22,9
Svekket lønnsomhet	61,5	54,2
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	-47,5	-31,3
Næringslivsledere totalt		
Bedret lønnsomhet	21,0	20,9
Uendret lønnsomhet	18,6	21,4
Svekket lønnsomhet	58,9	57,3
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	-37,9	-36,4
Utvalg	555	538

Lønnsomhetsindeksen for siste 12 måneder gikk i tredje kvartal 2009 opp fra -37,9 poeng til -36,4 poeng.

Indeks 21:

Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?

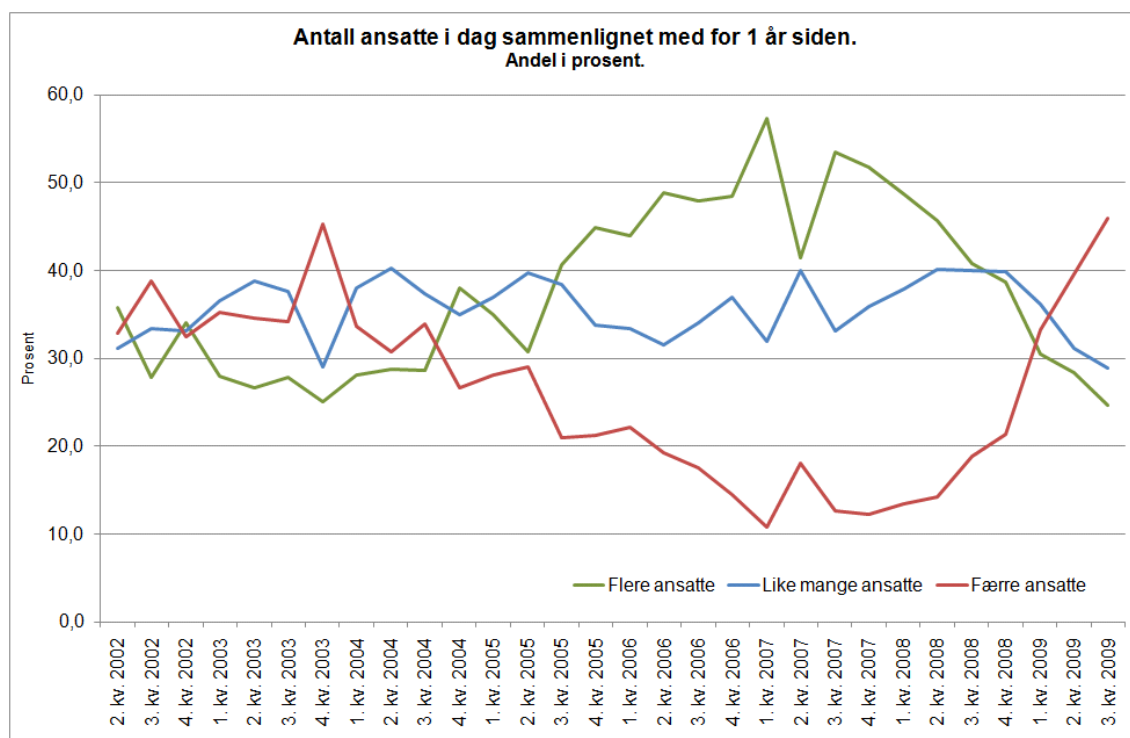

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Bedret lønnsomhet	33,8	34,6
Vil holde seg uendret	35,7	39,9
Svekket lønnsomhet	29,4	24,2
Nettotall (lønnsomhetsindeks)	4,4	10,4
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Bedret lønnsomhet	27,4	36,3
Vil holde seg uendret	39,1	40,8
Svekket lønnsomhet	32,4	22,9
Nettotall (lønnsomhetsindeks)	-5,0	13,4
Næringslivsledere totalt		
Bedret lønnsomhet	31,5	35,0
Vil holde seg uendret	36,7	40,0
Svekket lønnsomhet	29,9	23,5
Nettotall (lønnsomhetsindeks)	1,6	11,5
Utvalg	555	538

Lønnsomhetsindeksen for neste 12 måneder gikk i tredje kvartal 2009 opp med 9,9 prosentpoeng fra 1,6 poeng i andre kvartal til 11,5 poeng i tredje kvartal 2009.

Indeks 22:

Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?

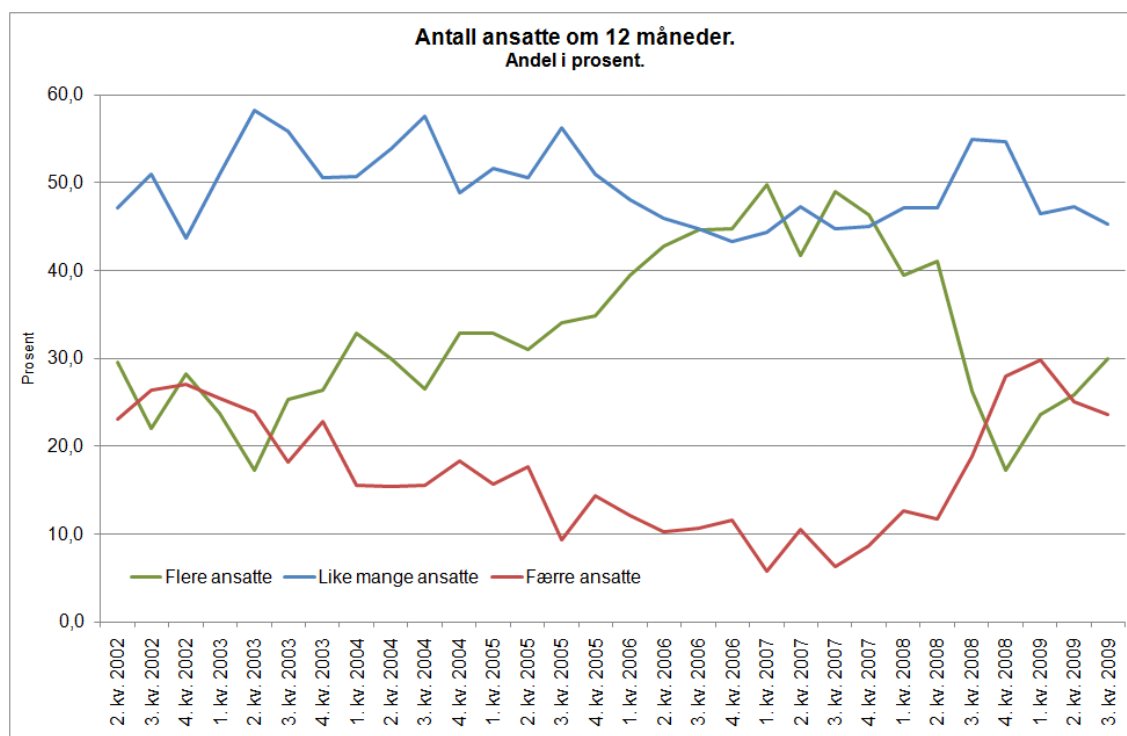

Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Flere ansatte	24,8	21,3
Like mange ansatte	32,2	31,4
Færre ansatte	42,5	47,3
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	-17,7	-26,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Flere ansatte	35,9	31,8
Like mange ansatte	29,8	24,6
Færre ansatte	34,3	43,6
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	1,6	-11,8
Næringslivsledere totalt		
Flere ansatte	28,3	24,7
Like mange ansatte	31,1	28,9
Færre ansatte	39,6	45,9
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	-11,3	-21,2
Utvalg	555	538

Andelen næringslivsledere som oppgav at de har flere ansatte enn hva de hadde for 12 måneder siden gikk ned fra 28,3 prosent i andre kvartal til 24,7 prosent i tredje kvartal 2009. Andelen som oppgav at de har færre ansatte gikk opp fra 39,6 til 45,9 prosent, mens andelen som oppgav at de har like mange ansatte gikk ned fra 31,1 prosent til 28,9 prosent.

Indeks 23:

Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

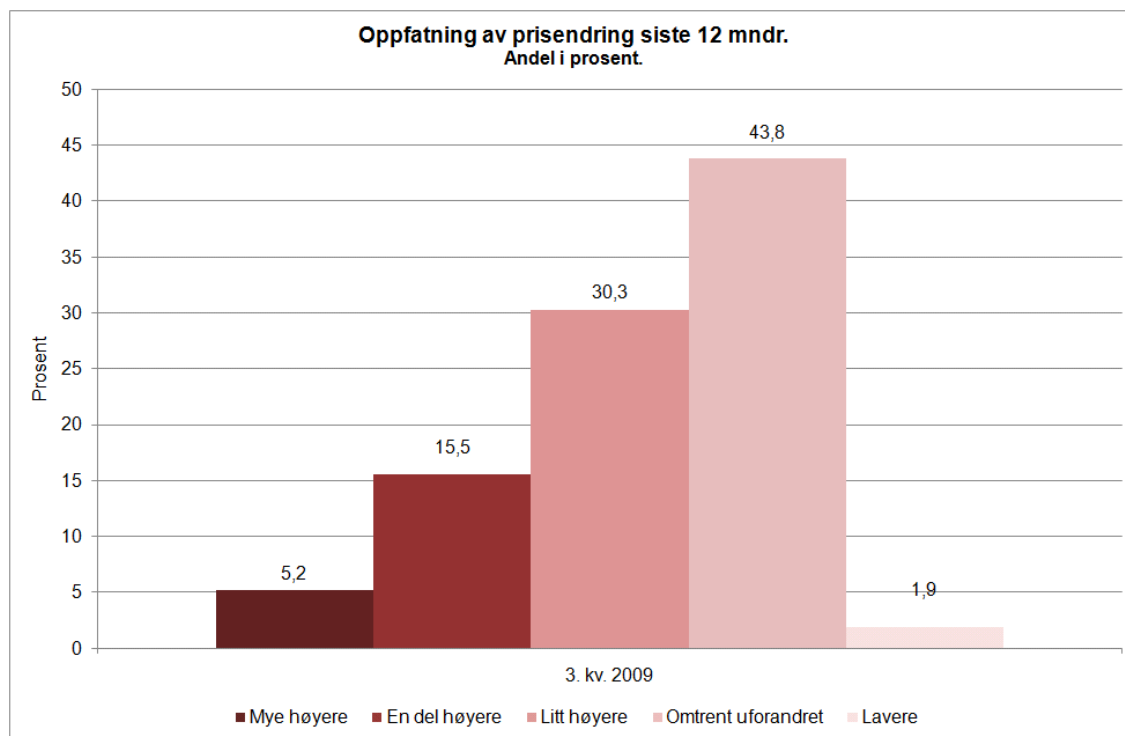
Antall ansatte om 12 mnd	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Flere ansatte	25,9	28,9
Like mange ansatte	52,9	49,4
Færre ansatte	19,9	20,8
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	6,0	8,1
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Flere ansatte	26,3	32,8
Like mange ansatte	36,9	37,2
Færre ansatte	36,9	29,4
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	-10,6	3,4
Næringslivsledere totalt		
Flere ansatte	25,9	29,9
Like mange ansatte	47,3	45,3
Færre ansatte	25,1	23,6
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	0,8	6,3
Utvalg	555	538

29,9 prosent av næringslivslederne oppgav i tredje kvartal 2009 at de forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, mot 25,9 prosent i andre kvartal 2009. Andelen som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder gikk ned fra 25,1 prosent til 23,6 prosent, mens andelen som forventer å ha like mange ansatte også gikk ned fra 47,3 prosent i andre kvartal til 45,3 prosent i tredje kvartal 2009.

Resultater - husholdningene

Indeks 24A:

Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?

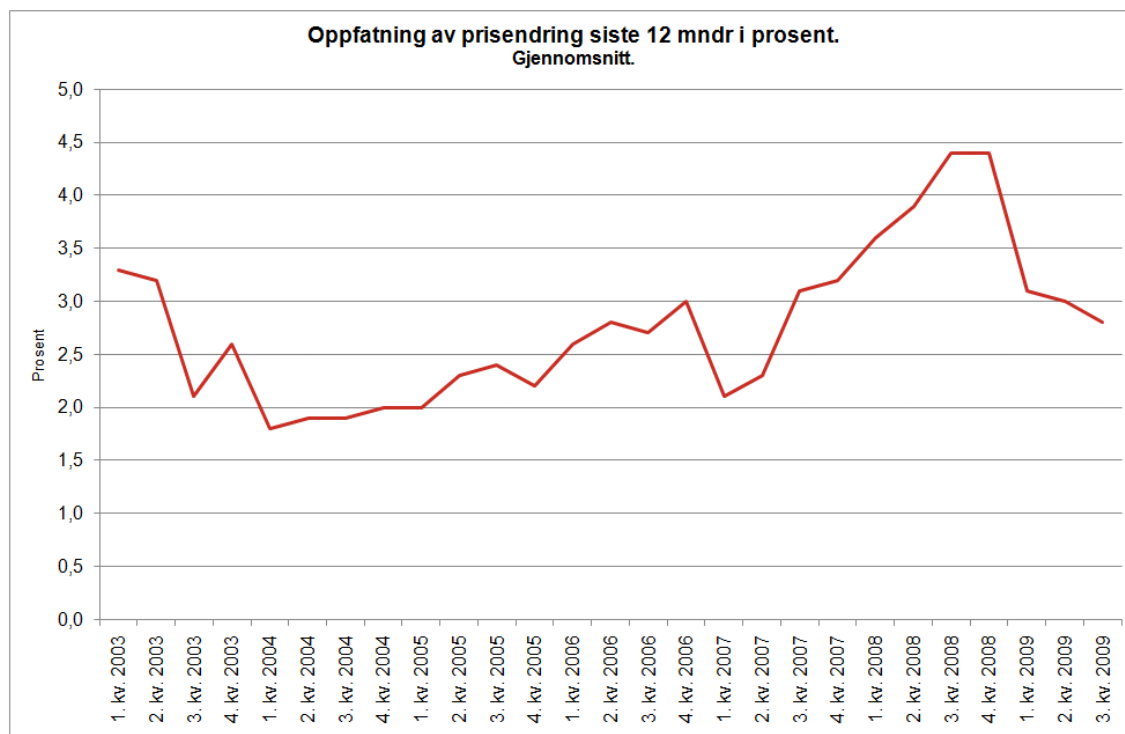

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd.		2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Husholdningene			
Mye høyere	Prosentandel	6,1	5,2
En del høyere	Prosentandel	17,5	15,5
Litt høyere	Prosentandel	34,2	30,3
Omtrent uforandret	Prosentandel	37,2	43,8
Lavere	Prosentandel	2,1	1,9
Utvalg		1001	1000

Andelen av husholdningene som var av den oppfatning at prisene på varer og tjenester er mye høyere enn for ett år siden gikk ned fra 6,1 prosent til 5,2 prosent i tredje kvartal 2009. Andelen som oppfatter at prisene er lavere var på 1,9 prosent mot 2,1 prosent i forrige kvartal. Andelen som oppfatter at prisene er omtrent uforandret var på 43,8 prosent i tredje kvartal mot 37,2 prosent i andre kvartal 2009.

Indeks 24B:

Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?

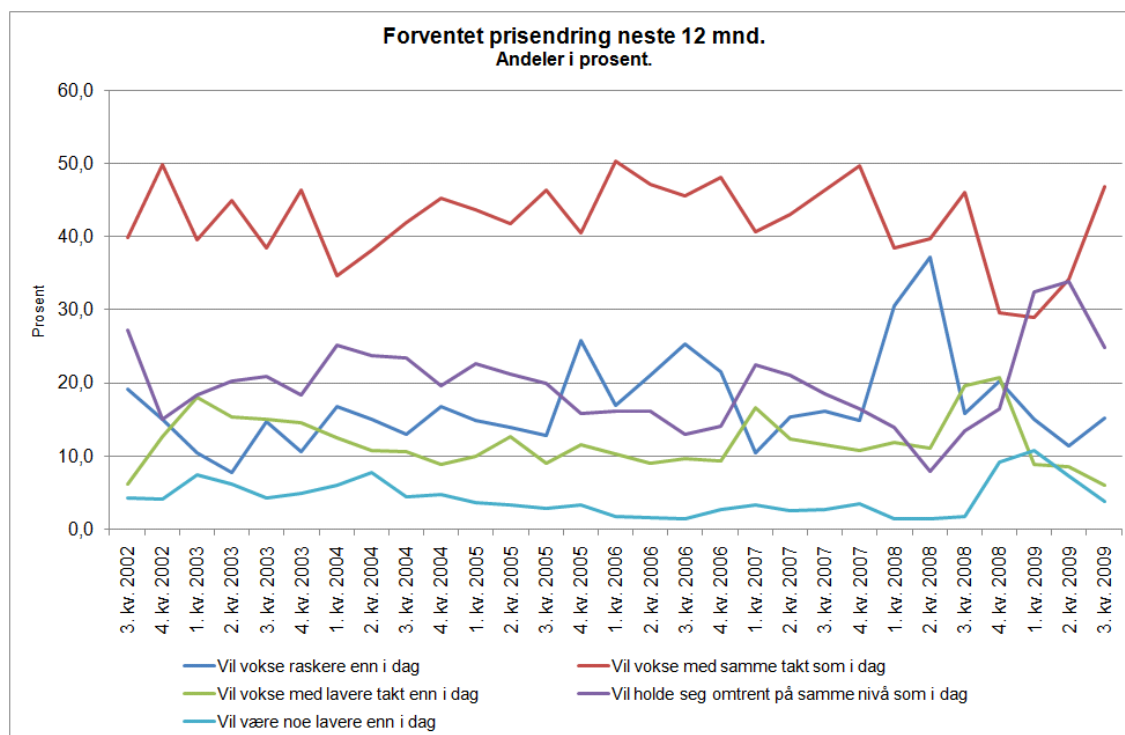

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd. i prosent	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,8
Utvalg	751	757

Oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder blant husholdningene gikk ned med 0,2 prosentpoeng, fra 3,0 prosent i andre kvartal til 2,8 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 25A:

Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?

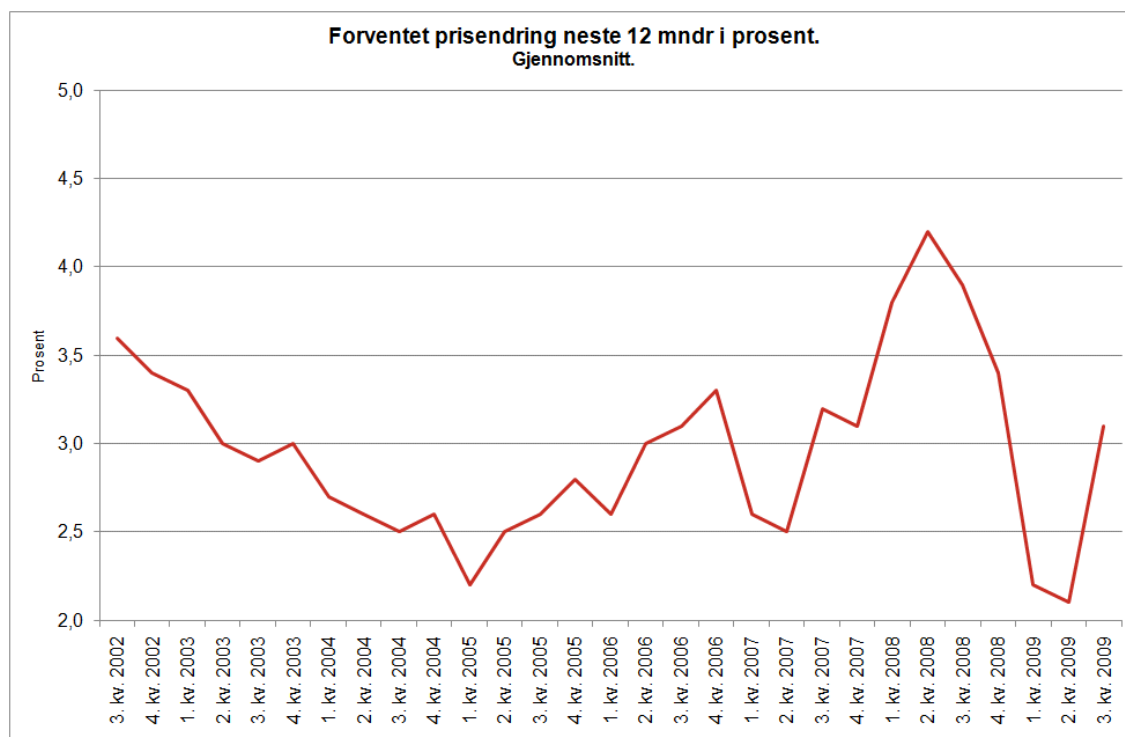

Forventet prisendring neste 12 mnd		2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Husholdningene			
Vil vokse raskere enn i dag	Prosentandel	11,4	15,2
Vil vokse med samme takt som i dag	Prosentandel	34,2	46,8
Vil vokse med lavere takt enn i dag	Prosentandel	8,5	6,0
Vil holde seg omtrent på samme nivå	Prosentandel	33,8	24,9
Vil være noe lavere enn i dag	Prosentandel	7,3	3,8
Utvalg		1001	1000

15,2 prosent av husholdningene forventer at prisene de neste 12 måneder vil vokse raskere enn i dag, mot 11,4 prosent i andre kvartal 2009. 46,8 prosent av husholdningene forventer at prisene på varer og tjenester de neste 12 måneder vil vokse med samme takt som i dag, mot 34,2 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer at prisene de neste 12 månedene vil være noe lavere enn i dag gikk ned fra 7,3 prosent i forrige kvartal til 3,8 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 25B:

Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?

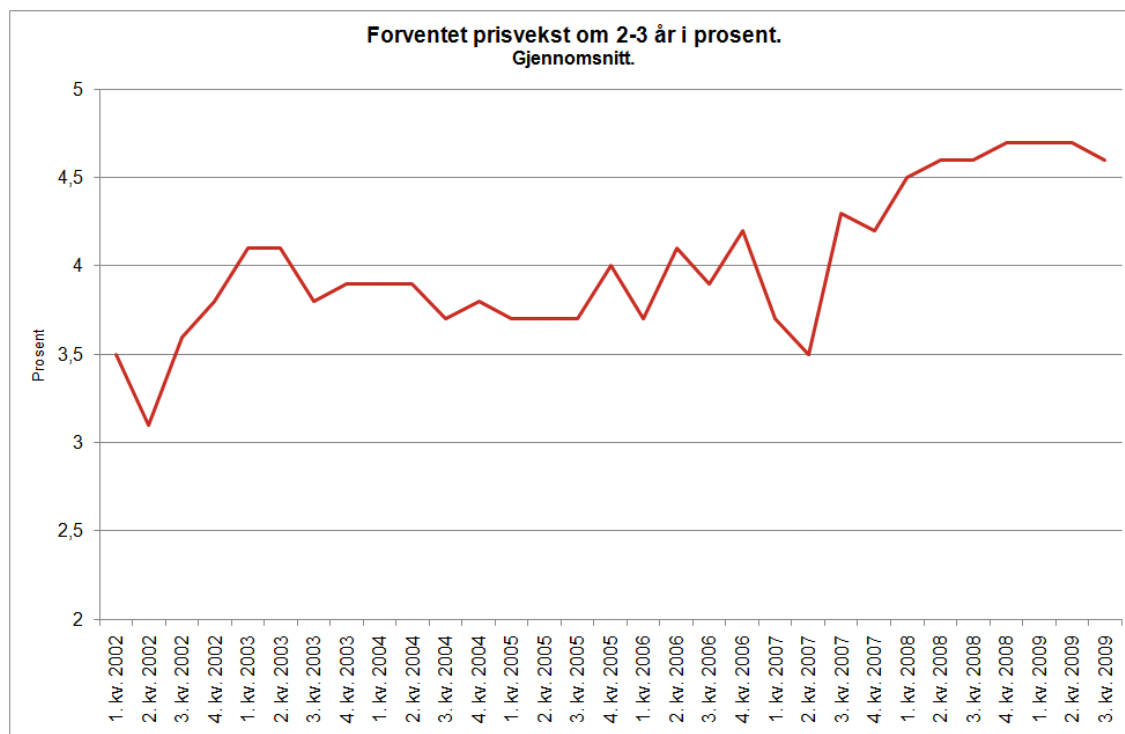

Forventet prisendring neste 12 mnd. i prosent	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	3,1
Utvalg	803	805

Forventet prisendring neste 12 måneder gikk blant husholdningene opp med 1,0 prosentpoeng, fra 2,1 prosent i andre kvartal til 3,1 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 26:

Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?

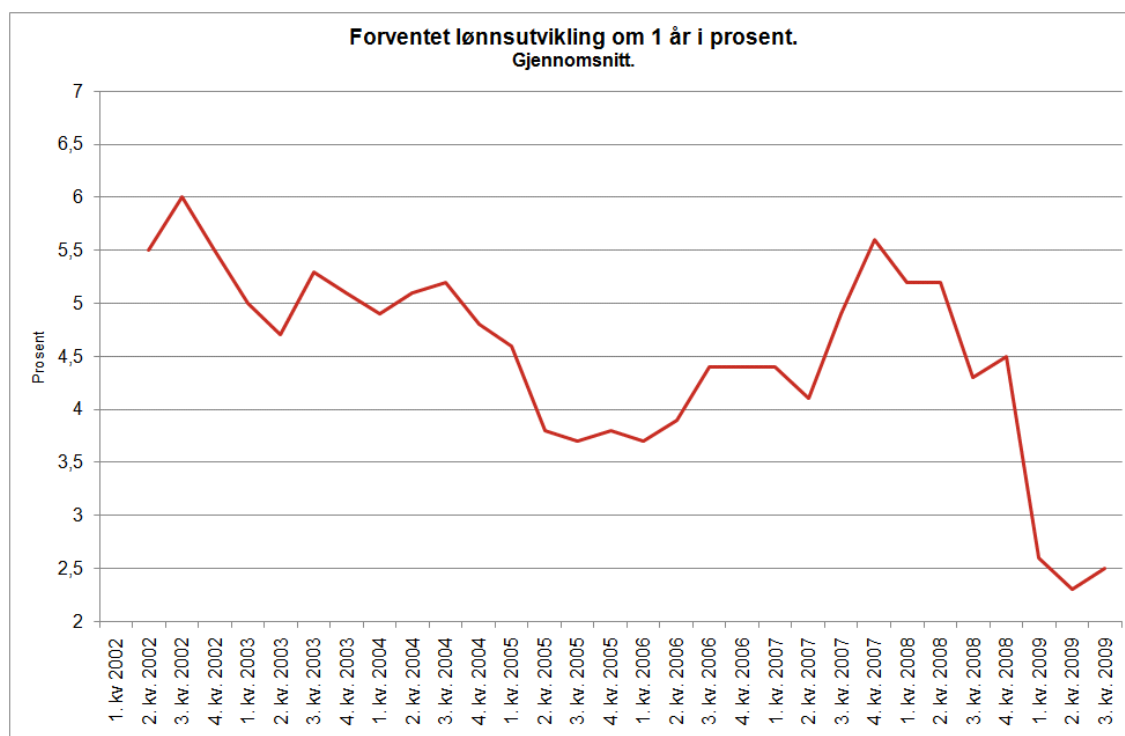

Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent	2. kvartal 2008	3. kvartal 2009
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	4,7	4,6
Utvalg	648	674

Forventet prisvekst om 2-3 år blant husholdningene gikk marginalt ned fra 4,7 prosent i andre kvartal til 4,6 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 27:

Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?

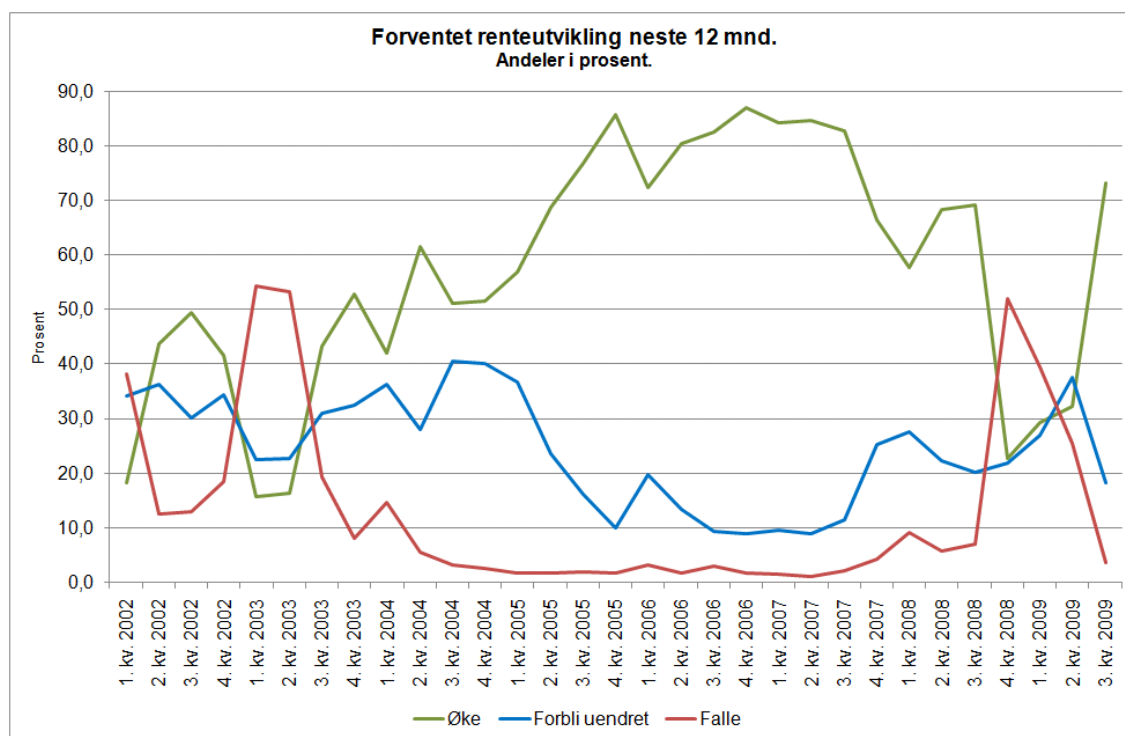

Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,5
Utvalg	797	785

Forventet lønnsøkning neste 12 måneder blant husholdningene gikk opp fra 2,3 prosent i andre kvartal til 2,5 prosent i tredje kvartal 2009.

Indeks 28:

Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Forventet renteutvikling neste 12 mnd	2. kvartal 2008	3. kvartal 2009
Husholdningene		
Øke	32,3	73,3
Forbli uendret	37,5	3,7
Falle	25,5	18,2
Utvalg	1001	1000

Andelen av husholdningene som forventer en økning i rentene gikk kraftig opp i tredje kvartal 2009 fra 32,3 prosent til 73,3 prosent. Samtidig ble andelen som forventer at renten skal falle redusert fra 25,5 prosent til 18,2 prosent, mens andelen som forventer at renten skal forbli uendret gikk ned fra 37,5 prosent til kun 3,7 prosent.

Tekniske kommentarer – økonomene og partene i arbeidslivet

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er basert på respondentlister fra tidligere undersøkelser. Disse listene er oppdatert med nye aktører både blant økonomene og partene i arbeidslivet. I tillegg er listene korrigert for respondenter som ikke lenger er relevante.

Antall intervjuer

I denne undersøkelsen er det gjennomført totalt 123 intervjuer blant økonomer innenfor academia og finansnæringen, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner. Av disse intervjuene er 95 av respondentene økonomer og 28 respondenter kommer fra partene i arbeidslivet.

Vekting

Resultatene i denne undersøkelsen er ikke vektet.

Metode for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confirmit. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 13. til 19. august 2009.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

Tekniske kommentarer - næringslivslederne

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av bedriftsledere i norske bedrifter med 20 ansatte eller flere. Undersøkelsen er gjennomført gjennom Perducos representative næringslivspanel. Dette panelet er rekruttert gjennom Perducos kvartalsvise næringslivsundersøkelser (Norges næringslivsundersøkelser - NNU®).

Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 546 intervjuer blant bedriftsledere i næringslivet i denne undersøkelsen.

Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), sektor (bransje) og antall ansatte i bedriften.

Datainnsamling

Feltarbeidet er foretatt på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Conformat. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post deltakerne i panelet.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 13. til 20. august 2009.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

Tekniske kommentarer - husholdningene

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av befolkningen som er 15 år eller eldre. 60 prosent av intervjuene er gjennomført på fasttelefon og 40 prosent er gjennomført på mobiltelefon.

Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 1000 intervjuer blant norske husholdninger.

Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), alder og kjønn.

Datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført ved telefonintervjuer (CATI). Telefonintervjuene er gjennomført av Norstat Norge på oppdrag av Perduco.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 12. til 18. august 2009.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.